

# OBSAH

|                                    |    |
|------------------------------------|----|
| Předmluva                          | 35 |
| Úvodní slovo                       | 37 |
| Poděkování                         | 41 |
| Poznámka k překladu čínských pojmů | 43 |
| Jak používat tuto knihu            | 45 |
| Rejstřík symptomů a příznaků       | 49 |
| Seznam zkratk                      | 53 |

## 1. DÍL

### DIAGNOSTIKA POZOROVÁNÍM 55

#### ÚVOD 55

|                                                          |    |
|----------------------------------------------------------|----|
| Vztah mezi pěti smysly, devíti otvory a vnitřními orgány | 56 |
| Vztah mezi různými oblastmi obličeje a vnitřními orgány  | 56 |
| Vztah mezi pěti tkáněmi a vnitřními orgány               | 57 |
| Vztah mezi pěti místy transportu čchi a jinovými orgány  | 58 |
| Projevy pěti jinových orgánů                             | 58 |
| Dvanáct oblastí na pokožce                               | 58 |

## 1. ČÁST

### POZOROVÁNÍ TĚLA, MYSLI A PLETI 61

#### ÚVOD 61

|                                              |    |
|----------------------------------------------|----|
| Souvztažnost mezi jednotlivou částí a celkem | 61 |
| Pozorování konstitučních znaků               | 63 |

## 1. KAPITOLA

### POZOROVÁNÍ TVARU POSTAVY, FYZICKÉHO VZEZŘENÍ A CHOVÁNÍ 65

#### ÚVOD 65

#### KLASIFIKACE TVARU POSTAVY PODLE JIN A JANGU 66

|                                       |    |
|---------------------------------------|----|
| Tvar postavy s hojností jangu         | 66 |
| Tvar postavy s hojností jin           | 67 |
| Tvar postavy s nedostatkem jangu      | 68 |
| Tvar postavy s nedostatkem jin        | 68 |
| Tvar postavy s rovnováhou jin a jangu | 69 |

#### KLASIFIKACE TVARU POSTAVY PODLE PĚTI PRVKŮ 69

|                                         |    |
|-----------------------------------------|----|
| Dřevěný typ                             | 69 |
| Ohnivý typ                              | 70 |
| Zemský typ                              | 71 |
| Kovový typ                              | 72 |
| Vodní typ                               | 73 |
| Klinická aplikace typů podle pěti prvků | 74 |

#### KLASIFIKACE TVARU POSTAVY PODLE PRENATÁLNÍCH A POSTNATÁLNÍCH VLIVŮ 75

|                                              |    |
|----------------------------------------------|----|
| Tvar postavy se silnou prenatální konstitucí | 75 |
| Tvar postavy se slabou prenatální konstitucí | 77 |
| Tvar postavy se silnou postnatální čchi      | 77 |
| Tvar postavy se slabou postnatální čchi      | 78 |

#### KLASIFIKACE PODLE TĚLESNÉ STAVBY 79

|               |    |
|---------------|----|
| Robustní typ  | 79 |
| Kompaktní typ | 79 |
| Svalový typ   | 80 |
| Hubený typ    | 80 |
| Otlý typ      | 81 |

#### KLASIFIKACE TVARU POSTAVY PODLE SNÁŠENLIVOSTI LÉKŮ A TOLERANCE BOLESTI 81

|                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------|----|
| Tvar postavy ukazující na vysokou snášenlivost léků a toleranci bolesti | 81 |
| Tvar postavy ukazující na nízkou snášenlivost léků a toleranci bolesti  | 82 |

## 2. KAPITOLA

### POZOROVÁNÍ MYSLI, DUCHA A EMOCÍ 83

#### ÚVOD 83

#### TŘI ASPEKTY DUCHA 84

|                  |    |
|------------------|----|
| Ztělesnění ducha | 84 |
| Vitalita ducha   | 84 |
| Záře ducha       | 85 |

#### TŘI STAVY DUCHA 85

|              |    |
|--------------|----|
| Silný duch   | 85 |
| Slabý duch   | 85 |
| Falešný duch | 86 |

#### DUCH A KONSTITUCE 86

|                               |    |
|-------------------------------|----|
| Silný duch a silná konstituce | 86 |
| Slabý duch a slabá konstituce | 87 |

|                               |    |
|-------------------------------|----|
| Slabý duch a silná konstituce | 87 |
| Silný duch a slabá konstituce | 87 |

**DUCH A EMOCE 87**

|       |    |
|-------|----|
| Oči   | 87 |
| Pleť  | 88 |
| Jazyk | 88 |

**3. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ BARVY PLETI 89****ÚVOD 89****HOSTITELSKÉ A HOSTUJÍCÍ BARVY 90**

|                   |    |
|-------------------|----|
| Hostitelské barvy | 90 |
| Hostující barvy   | 90 |
| Klinický význam   | 91 |

**POZOROVÁNÍ RŮZNÝCH ASPEKTŮ BARVY PLETI 91**

|                                     |    |
|-------------------------------------|----|
| Povrchová nebo hluboká barva        | 92 |
| Zřetelná nebo skrytá barva          | 92 |
| Rozptýlená nebo koncentrovaná barva | 93 |
| Řidká nebo hustá barva              | 93 |
| Barva s leskem nebo bez lesku       | 94 |
| Souhlasná nebo protichůdná barva    | 94 |
| Prognóza podle barvy pleti          | 96 |
| Změny barvy pleti v průběhu nemoci  | 98 |
| Barvy pleti a emoce                 | 99 |

**BARVY PLETI 99**

|                                  |     |
|----------------------------------|-----|
| Normální barva pleti             | 99  |
| Bílá barva pleti                 | 100 |
| Síňá barva pleti                 | 101 |
| Žlutá barva pleti                | 101 |
| Červená barva pleti              | 103 |
| Namodralá/nazelenalá barva pleti | 104 |
| Tmavá barva pleti                | 105 |
| Nachová barva pleti              | 106 |

**4. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ POHYBŮ TĚLA 107****HLAVA 107**

|               |     |
|---------------|-----|
| Třes hlavy    | 107 |
| Ztuhlost krku | 108 |

**OBLIČEJ 108**

|                                 |     |
|---------------------------------|-----|
| Zešíkmení očí a úst             | 108 |
| Obrna obličeje (Bellova paréza) | 108 |
| Tik v obličeji                  | 109 |

**KONČETINY A TĚLO 109**

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Ochrnutí                      | 109 |
| Třes nebo spasticita končetin | 110 |
| Záškuby svalů                 | 111 |
| Opistotonus                   | 111 |
| Kontraktury končetin          | 111 |
| Hemiplegie                    | 112 |
| Třes rukou                    | 112 |
| Třes nohou                    | 112 |
| Kontraktury prstů             | 113 |

**2. ČÁST****POZOROVÁNÍ ČÁSTÍ TĚLA 115****ÚVOD 115****5. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ HLAVY, OBLIČEJE A VLASŮ 117****HLAVA 117**

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| Suchá pokožka hlavy                                  | 117 |
| Zarudnutí a bolest pokožky hlavy                     | 117 |
| Třes hlavy                                           | 118 |
| Otok celé hlavy                                      | 118 |
| Nežity na pokožce hlavy                              | 118 |
| Vřídky na pokožce hlavy                              | 118 |
| Vřídky v oblasti bradavkového výběžku kosti spánkové | 118 |
| Oděrky na pokožce hlavy                              | 118 |
| Hlava naklánějící se k jedné straně                  | 118 |
| Hlava zaklánějící se dozadu                          | 118 |
| Pozdní uzavření fontanel                             | 118 |

**OBLIČEJ 118**

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| Akné                           | 119 |
| Vyrážka s pupínky/skvrnami     | 119 |
| Otok obličeje                  | 119 |
| Otok a zarudnutí obličeje      | 119 |
| Otok, zarudnutí a bolest tváří | 119 |
| Vřídky pod jařmovým obloukem   | 119 |
| Vrasky v obličeji              | 119 |
| Zešíkmení očí a úst            | 119 |

**VLASY 119**

|                          |     |
|--------------------------|-----|
| Vypadávání vlasů         | 120 |
| Alopecie                 | 120 |
| Suché a lámavé vlasy     | 120 |
| Mastné vlasy             | 121 |
| Předčasné šedivění vlasů | 121 |
| Lupy                     | 121 |

**6. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ OČÍ 123****ÚVOD 123****DŘÁHY OVLIVŇUJÍCÍ OČI 124****VZTAH MEZI VNITŘNÍMI ORGÁNY A OČIMA 124**

|                         |     |
|-------------------------|-----|
| Oči a játra             | 124 |
| Oči a ledviny           | 124 |
| Oči a srdce             | 125 |
| Oči a žaludek a slezina | 125 |
| Oči a žlučník           | 125 |
| Oči a močový měchýř     | 125 |
| Oči a tenké střevo      | 126 |
| Pět koleček             | 126 |
| Osm obvodů              | 127 |
| Oční systém             | 127 |

**ASPEKTY POZOROVÁNÍ OČÍ 128**

|          |     |
|----------|-----|
| Lesk očí | 128 |
|----------|-----|

|                                              |            |
|----------------------------------------------|------------|
| Ovládání očí                                 | 128        |
| Normální oči                                 | 128        |
| <b>POZOROVÁNÍ PATOLOGICKÝCH PRÍZNAKŮ OČÍ</b> | <b>128</b> |
| Abnormální barva                             | 128        |
| Další znaky                                  | 130        |
| Zapadlé oční bulvy                           | 130        |

## 7. KAPITOLA

### POZOROVÁNÍ NOSU 135

#### ÚVOD 135

#### DRÁHY OVLIVŇUJÍCÍ NOS 135

#### VZTAH MEZI NOSEM A VNITŘNÍMI ORGÁNY 136

#### ABNORMÁLNÍ BARVA 137

|                      |     |
|----------------------|-----|
| Bledá                | 137 |
| Žlutá                | 137 |
| Červená              | 137 |
| Namodralá/nazelenalá | 137 |
| Rudě nachová         | 137 |
| Tmavá                | 138 |

#### OTEKLÝ NOS 138

#### CHVĚJÍCÍ SE NOSNÍ KŘÍDLA (ZEVNĚJŠEK CHRÍPI) 138

#### SUCHÉ NOSNÍ DÍRKY 138

#### KRVÁCENÍ Z NOSU 138

#### POLYPY 138

#### VŘÍDKY NA NOSE 138

#### PUPÍNKY NA NOSE 138

## 8. KAPITOLA

### POZOROVÁNÍ RTŮ, ÚST, PATRA, ZUBŮ, DÁSNÍ A PHILTRA 141

#### DRÁHY OVLIVŇUJÍCÍ ÚSTA A RTY 141

#### RTY 142

|                           |     |
|---------------------------|-----|
| Abnormální barva          | 142 |
| Suché nebo popraskané rty | 144 |
| Oloupané rty              | 144 |
| Oteklé rty                | 144 |
| Chvějící se rty           | 144 |
| Vpáčené rty               | 144 |
| Povolené rty              | 144 |

#### ÚSTA 144

|                       |     |
|-----------------------|-----|
| Opary                 | 144 |
| Popraskané koutky úst | 145 |
| Afty                  | 145 |
| Otevířená ústa        | 145 |
| Zešíkmení úst         | 145 |
| Slintání z koutků úst | 146 |

#### PATRO 146

|                  |     |
|------------------|-----|
| Abnormální barva | 146 |
|------------------|-----|

#### ZUBY A DÁSNĚ 147

|       |     |
|-------|-----|
| Zuby  | 147 |
| Dásně | 148 |

#### PHILTRUM 149

|                              |     |
|------------------------------|-----|
| Ploché philtrum              | 150 |
| Strnule vyhlížející philtrum | 150 |
| Abnormální barva             | 150 |

## 9. KAPITOLA

### POZOROVÁNÍ UŠÍ 151

#### ÚVOD 151

#### DRÁHY OVLIVŇUJÍCÍ UŠÍ 151

#### VELIKOST UŠÍ 152

|               |     |
|---------------|-----|
| Velké uši     | 152 |
| Malé uši      | 152 |
| Oteklé uši    | 153 |
| Svráštělé uši | 153 |

#### SUCHÝ A SVRAŠTĚLÝ VNĚJŠÍ ZÁVIT 153

#### BOLÁKY NA UCHU 153

#### BRADAVICE NA UCHU 153

#### ABNORMÁLNÍ BARVA 153

|                                          |     |
|------------------------------------------|-----|
| Žlutý vnější závit                       | 153 |
| Bledý vnější závit                       | 153 |
| Namodralý/nazelenalý (qing) vnější závit | 153 |
| Tmavý vnější závit                       | 153 |
| Zarudlý vnější závit                     | 153 |
| Zarudlá zadní strana ucha                | 154 |
| Otok a zarudnutí prohlubně na boltci     | 154 |

#### ROZŠÍŘENÉ KREVŇÍ CÉVY NA UCHU 154

#### NADMĚRNÁ TVORBA UŠNÍHO MAZU 154

#### VÝTOK Z UŠÍ 154

## 10. KAPITOLA

### POZOROVÁNÍ HRDLA A KRKU 155

#### DRÁHY OVLIVŇUJÍCÍ HRDLO A KRK 155

#### HRDLO 156

|                                 |     |
|---------------------------------|-----|
| Zarudnutí hrdla                 | 156 |
| Struma                          | 156 |
| Pulzování karotické tepny       | 156 |
| Pozorování hrtanu               | 156 |
| Oteklé krční mandle             | 157 |
| Abnormální barva krčních mandlí | 157 |

#### KRK 158

|                     |     |
|---------------------|-----|
| Délka krku          | 158 |
| Ztuhlost krku       | 158 |
| Měkký krk           | 159 |
| Nachýlený krk       | 159 |
| Šírka krku          | 159 |
| Oteklé krční uzliny | 160 |

**11. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ ZAD 161**

DRÁHY OVLIVŇUJÍCÍ ZÁDA 161

ATROFIE SVALŮ PODÉL PÁTEŘE 162

ZTUHLOST SPODNÍ ČÁSTI ZAD 162

ANOMÁLIE ZAKŘIVENÍ PÁTEŘE 162

Páteř ohnutá dopředu 162

Skolióza 162

Nadměrná lordóza 163

Nadměrná kyfóza 163

Vyrovnání křivky bederní páteře 164

Vychýlení páteře 164

PRÍZNAKY NA POKOŽCE 164

Pupínky na zádech 164

Puchýřky ve spodní části zad 165

Suchost a zarudnutí pokožky spodní části zad 165

Žluté zbarvení spodní části zad 165

Skvrny na pokožce ve spodní části zad 165

Nežity v bodě BL23 shenshu 165

Pupínky nebo neštovičky na hýždích 165

**12. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ PRSŮ U ŽEN 167**

ÚVOD 167

DRÁHY OVLIVŇUJÍCÍ PRSY 167

VELIKOST PRSŮ 168

Malé prsy 168

Napětí prsů 168

Oteké prsy 168

Zarudnutí a otok prsů 168

BULKY V PRSECH 168

ABNORMALITY BRADAVEK 170

Mléčný výtok z bradavek 170

Lepkavý žlutý výtok z bradavek 170

Krvavý výtok z bradavek 170

Vpáčené bradavky 170

Popraskané bradavky 171

KŮŽE PŘIPOMÍNÁJÍCÍ POMERANČOVOU  
KŮRU 171**13. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ SRDEČNÍCH ÚDERŮ 173**

ÚVOD 173

SRDEČNÍ ÚDERY POSUNUTÉ SMÉREM DOLŮ 174

SRDEČNÍ ÚDERY POSUNUTÉ SMÉREM  
NAHORU 174SRDEČNÍ ÚDERY POSUNUTÉ SMÉREM  
DOLEVA 174SRDEČNÍ ÚDERY POSUNUTÉ SMÉREM  
DOPRAVA 174SRDEČNÍ ÚDERY POD MEČOVITÝM VÝBĚŽKEM  
KOSTI HRUDNÍ 174**14. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ RUKOU 175**

ÚVOD 175

ABNORMÁLNÍ BARVA 175

Bledé ruce 175

Zarudlý hřbet rukou 175

Červené dlaně 175

ŽILKY NA BŘÍSKU PALCE 176

ATROFIE BŘÍŠKA PALCE 176

ATROFIE SVALŮ NA HRBETECH RUKOU 176

TŘES RUKOU 176

PLÍSEŇ (DERMATOFYTÓZA) 176

PRSTY 176

Kontraktury prstů 176

Lžičkovité prsty 177

Tenké, zašpičatělé prsty 177

Oteké prsty 177

Popraskané prsty 178

Ztlustělé prsty připomínající zámotky 178

Svráštělé a vráscité prsty 178

DEFORMOVANÉ KLOUBY PRSTŮ 178

DLANĚ 178

Suché, popraskané, loupající se dlaně 178

Zpocené dlaně 178

Čáry v dlaních 179

**15. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ NEHTŮ 183**

ÚVOD 183

POVRCHOVÉ ABNORMALITY 183

Rýhované nehty 183

Brázdy v nehtech 183

Tenké a křehké nehty 184

Ztlustění nehtů 184

Hrubé a tlusté nehty 184

Suché a křehké nehty 184

Suché a ztlustělé nehty 184

Popraskané nehty 184

Olupující se nehty 184

POKROUCENÉ NEHTY 185

STOČENÉ NEHTY 185

ODLUČUJÍCÍ SE NEHTY 185

**ABNORMÁLNÍ BARVA 185**

- Nehty s bílými skvrnami 185
- Bledě bílé nehty 185
- Matně bílé nehty 185
- Červené nehty 185
- Žluté nehty 185
- Namodralé/nazelenalé nehty 185
- Tmavé nehty 186
- Nafialovělé nehty 186

**LUNULY 186****SOUVZTAŽNOST NEHTŮ A ORGÁNOVÝCH SYSTÉMŮ 186**

- Palec 187
- Ukazovák 187
- Prostředník 187
- Prsteník 187
- Malík 188

**16. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ HRUDNÍKU A BŘICHA 189****HRUDNÍK 189**

- Vystoupělý hrudník 190
- Propadlý hrudník 190
- Vystouplá kost hrudní 190
- Propadlý hrudník na jedné straně 190
- Vystoupělý hrudník na jedné straně 191
- Gynekomastie 191

**BŘICHO 191**

- Velikost břicha 192
- Útvary v břiše 192
- Příznaky na pupku 193
- Příznaky na pokožce 193

**17. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ GENITÁLIÍ 195****DRÁHY OVLIVŇUJÍCÍ GENITÁLIE 195****PUBICKÉ OCHLUPENÍ 196**

- Ztráta pubického ochlupení 196
- Nadměrné pubické ochlupení 196

**PENIS 196**

- Zarudnutí a otok žaluďu penisu 196
- Vředy na penisu 196
- Peyronieova nemoc 196
- Priapismus 196
- Měkký a ochablý penis 196
- Dlouhý penis u dětí 196

**ŠOUREK 197**

- Svráštělý šourek 197
- Volný šourek 197
- Šourek povolený na jedné straně 197
- Oteklý šourek 197
- Oteklý a mokvající šourek 197
- Abnormální barva 197

**VULVA (LŮNO) A VAGÍNA 197**

- Boláky na vulvě 197
- Leukoplakie 197
- Otok vulvy 197
- Výhřez pochvy 197

**18. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ ČTYŘ KONČETIN 199****ÚVOD 199****ATROFIE ČTYŘ KONČETIN 199****OCHABLOST ČTYŘ KONČETIN 200****ZTUHLOST ČTYŘ KONČETIN 200****OCHRNUŤÍ ČTYŘ KONČETIN 200****POHYBY KONČETIN 201**

- Kontraktury čtyř končetin 201
- Křeče čtyř končetin 201
- Třes nebo spasticita čtyř končetin 202

**OTOK ČTYŘ KONČETIN 202****OTOK KLOUBŮ ČTYŘ KONČETIN 203****19. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ NOHOU 205****PŘÍZNAKY NA NOHOU 205**

- Otok 205
- Atrofie 206
- Ochrnutí 206
- Křivé nohy 206

**CHŮZE 207**

- Překotná chůze 207
- Nestabilní chůze 207
- Potácivá chůze 207
- Čapí chůze 207
- Šouravá chůze 207

**20. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ VÝMĚSKŮ 209****ÚVOD 209****VYKAŠLÁVANÉ HLENY 209****VÝTOK Z NOSU 210****POT 210****STOLICE 210**

- Barva 210
- Konzistence 211
- Tvar 211

**MOČ 211****MENSTRUÁČNÍ KREV 212**

- Barva 212
- Konzistence 212

**POŠEVNÍ VÝTOK 212**

- Barva 212
- Konzistence 213
- Očistky 213

**21. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ KŮŽE 215****ÚVOD 215**

- Vrstvy kůže 215
- Typy kožních lézí 216

**KŮŽE A VNITŘNÍ ORGÁNY 216**

- Kůže a plíce 216
- Kůže a žaludek a slezina 218
- Kůže a ledviny 218
- Kůže a játra 219
- Kůže a srdce 219
- Kůže a spojnice drah 219

**PRÍZNAKY NA KŮŽI 220**

- Barva kůže 220
- Povrch kůže 221
- Kůže předloktí (na vnitřní straně) 222
- Prostor mezi kůží a svaly (couli) 222
- Tělesné ochlupení 222
- Skvrny, pupínky, puchýřky a neštovičky 222
- Suchá pokožka 224
- Mastná pokožka 224
- Otok kůže 225
- Šupinatění 225
- Kožní oděrky 225
- Vyrážky 225
- Praskliny 226
- Kožní vředy 226
- Dermografismus 227

**KOŽNÍ CHOROBY 227**

- Ekzém 227
- Akné 228
- Lupénka 229
- Kopřivka 230
- Něvy 231
- Maligní melanom 232
- Mykóza 232
- Kvasinková infekce 233
- Opar (herpes simplex) 234
- Pásový opar (herpes zoster) 234
- Bradavice 235
- Růžovka 235

**22. KAPITOLA****POZOROVÁNÍ U DĚTÍ 237****ÚVOD 237****PLEŤ 237**

- Červená 237
- Žlutá 237

Bledá 238

Namodralá/nazelenalá 238

**OTVORY 238**

- Oči 238
- Uši 238
- Nos 238
- Ústa 239
- Močová trubice a řitní otvor 240

**TĚLESNÉ POHYBY 240****PÁTERNÍ SVALY 240****UKAZOVÁK 240**

- Žilky na ukazováku 240
- Rýhy na ukazováku 241

**KOŘEN NOSU 245****3. ČÁST****DIAGNOSTIKA PODLE JAZYKA 247****ÚVOD 247****23. KAPITOLA****DIAGNOSTIKA PODLE JAZYKA 249****PODMÍNKY PRO VYŠETŘENÍ JAZYKA 249**

- Osvětlení 249
- Techniky pozorování jazyka 249
- Vnější faktory ovlivňující barvu jazyka 250

**OBLASTI JAZYKA 250****KLINICKÝ VÝZNAM JAZYKA 252**

- Barva těla jazyka 252
- Tvar těla jazyka 252
- Povlak jazyka 253
- Duch jazyka 253

**24. KAPITOLA****BARVA TĚLA JAZYKA 255****DUCH JAZYKA 255****BARVY TĚLA JAZYKA 255**

- Bledý jazyk 256
- Červený jazyk 256
- Fialový jazyk 258

**ŽILKY POD JAZYKEM 259****25. KAPITOLA****TVAR TĚLA JAZYKA 261****ÚVOD 261****TENKÝ JAZYK 261****OTEKLÝ JAZYK 262**

ČÁSTEČNĚ OTEKLÝ JAZYK 262

ZTUHLÝ JAZYK 262

OCHABLÝ JAZYK 262

DLOUHÝ JAZYK 263

KRÁTKÝ JAZYK 263

ROZPRASKANÝ JAZYK 263

VYCHÝLENÝ JAZYK 264

POHYBUJÍCÍ SE JAZYK 264

TŘESOUcí SE JAZYK 264

JAZYK S OTISKY ZUBŮ 265

## 26. KAPITOLA

POVLAK JAZYKA 267

FYZIOLOGIE POVLAKU JAZYKA 267

KLINICKÝ VÝZNAM POVLAKU JAZYKA 267

PŘÍTOMNOST NEBO NEPŘÍTOMNOST  
POVLAKU 268

POVLAK S KOŘENEM NEBO BEZ KOŘENE 268

TLOUŠŤKA POVLAKU 269

ROZLOŽENÍ POVLAKU 269

VLHKOST POVLAKU 269

STRUKTURA POVLAKU 269

Lepkavý povlak 269

Kluzký povlak 270

Plísňovitý povlak 270

POVLAK JAZYKA U NEMOCÍ Z VNĚJŠÍHO  
NAPADENÍ 270

## 27. KAPITOLA

OBRAZY JAZYKA PŘI RŮZNÝCH SYNDROMECH 271

JAZYK PŘI NEDOSTATKU ČCHI 271

JAZYK PŘI NEDOSTATKU JANGU 271

JAZYK PŘI NEDOSTATKU KRVE 272

JAZYK PŘI NEDOSTATKU JIN 272

JAZYK PŘI HLENU A VLHKOSTI 274

JAZYK PŘI HORKOSTI 274

JAZYK PŘI CHLADU 275

JAZYK PŘI STAGNACI ČCHI A STÁZE KRVE 275

JAZYK PŘI VNITŘNÍM VĚTRU 275

JAZYK PŘI VNĚJŠÍM NAPADENÍ VĚTREM 275

## 2. DÍL

DIAGNOSTIKA DOTAZOVÁNÍ 277

ÚVOD 277

## 28. KAPITOLA

ÚVOD 279

PODSTATA DIAGNOSTIKY DOTAZOVÁNÍ 279

POVAHA „SYMPTOMŮ“ V ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ 280  
Jazyk a pulz 281

UMĚNÍ DOTAZOVÁNÍ: KLADENÍ SPRÁVNÝCH  
OTÁZEK 281

TERMINOLOGICKÉ PROBLÉMY  
PŘI DOTAZOVÁNÍ 282

PACIENTOVY SLOVNÍ VÝRAZY 283

ÚSKALÍ, KTERÝM JE TŘEBA SE PŘI DOTAZOVÁNÍ  
VYHNOUT 283

POSTUP DOTAZOVÁNÍ 284

ČASOVÉ ROZMEZÍ SYMPTOMŮ 285

SKLOUBENÍ DOTAZOVÁNÍ S POZOROVÁNÍM 285

URČENÍ SYNDROMŮ A DOTAZOVÁNÍ 286

DIAGNOSTIKA PODLE JAZYKA A PULZU:  
SKLOUBENÍ S DOTAZOVÁNÍM 287

DESET TRADIČNÍCH OTÁZEK 290

Omezenost deseti tradičních otázek 292

Otázky na emocionální stav 293

Otázky na sexuální život 293

Otázky na hladinu energie 293

ŠESTNÁCT OTÁZEK 293

## 29. KAPITOLA

BOLEST 295

ÚVOD 295

OBLAST BOLESTI 297

POVAHA BOLESTI 297

Bolestivost 297

Bolest s pocitem těžkosti 297

Rozpínavá bolest 297

Bolest s pocitem plnosti 298

Bolest s pocitem prázdnoty 298

Bolest s pocitem chladu 298

Pálivá bolest 298

Kolikovitá bolest 298

Křečovitá bolest 298

Bolest s tísnivým pocitem 298

Bolest s pocitem nácpanosti 299

Tlaková bolest 299

Tahavá bolest 299

|                  |     |
|------------------|-----|
| Řezavá bolest    | 299 |
| Pulzující bolest | 299 |
| Vrtavá bolest    | 299 |
| Čihavá bolest    | 299 |

## ČASOVÝ ASPEKT BOLESTI 299

## FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ BOLEST 300

|                   |     |
|-------------------|-----|
| Tlak              | 300 |
| Teplota           | 300 |
| Jídlo a pití      | 300 |
| Vyprázdnění střev | 300 |
| Pohyb a klid      | 300 |

## BOLEST ORGÁNU OPROTI BOLESTI DRÁHY 301

## 30. KAPITOLA

### JÍDLO A CHUŤ 303

#### ÚVOD 303

#### HLAVNÍ SYNDROMY PŘI SYMPTOMECH

|                      |     |
|----------------------|-----|
| TRÁVENÍ              | 304 |
| Nedostatek čchi      | 304 |
| Stagnace čchi        | 304 |
| Protichůdný tok čchi | 304 |
| Stáza krve           | 304 |
| Vlhkost              | 304 |
| Hlen                 | 304 |
| Akumulace potravy    | 304 |

#### JÍDLO 305

#### CHUŤ K JÍDLU 306

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| Nadměrný hlad                  | 306 |
| Odpor k jídlu                  | 306 |
| Hlad při současné nechuti jíst | 306 |

#### CHUŤ 307

#### NEVOLNOST A ZVRACENÍ 307

#### ŘÍHÁNÍ 308

#### NÁVRAT KYSELÉ NESTRÁVENÉ POTRAVY 309

## 31. KAPITOLA

### STOLICE A MOČ 311

#### ÚVOD 311

#### STOLICE 312

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| Frekvence                              | 312 |
| Konzistence                            | 313 |
| Tvar                                   | 314 |
| Barva                                  | 314 |
| Zápach a zvuky                         | 315 |
| Bolest břicha spojená s vyprazdňováním | 316 |

#### MOČ 316

|           |     |
|-----------|-----|
| Frekvence | 316 |
| Barva     | 316 |

|                   |     |
|-------------------|-----|
| Množství          | 316 |
| Potíže při močení | 317 |
| Zákal             | 317 |
| Inkontinence      | 317 |
| Močení v noci     | 317 |
| Bolest            | 317 |
| Zápach            | 317 |

## 32. KAPITOLA

### ŽÍŽEŇ A PITÍ 319

#### ÚVOD 319

#### ŽÍŽEŇ 320

#### SUCHO V ÚSTECH 321

#### UPŘEDNOSTŇOVÁNÍ HORKÝCH NEBO STUDENÝCH NÁPOJŮ 321

#### NEPŘÍTOMNOST ŽÍZNĚ 321

## 33. KAPITOLA

### HLADINA ENERGIE 323

#### ÚVOD 323

#### HISTORICKÉ POZADÍ 324

#### SYNDROMY PŮSOBÍCÍ ÚNAVU 324

## 34. KAPITOLA

### HLAVA 329

#### ÚVOD 329

#### BOLEST HLAVY 330

|                                   |     |
|-----------------------------------|-----|
| Nástup                            | 330 |
| Časové hledisko                   | 330 |
| Lokalizace                        | 330 |
| Charakter bolesti                 | 330 |
| Ulevující nebo zhoršující faktory | 331 |
| Vnitřní a vnější původ            | 331 |

#### MOTÁNÍ HLAVY 336

#### MDLOBY 337

#### POCIT NA PRASKNUTÍ HLAVY 338

#### POCIT TĚŽKOSTI HLAVY 338

#### POCIT OTUPĚLOSTI V HLAVĚ 339

#### ŠUM V MOZKU 339

#### POCIT CHLADU V HLAVĚ 339

#### POCIT HORKA V HLAVĚ 340

#### NECITLIVOST/MRAVENČENÍ KŮŽE NA HLAVĚ 340

#### SVĚDĚNÍ KŮŽE VE KSTICI 341

**35. KAPITOLA****OBLIČEJ 343****ÚVOD 343****OBLIČEJ 344**

Pocit horka v obličeji 344

Bolest v obličeji 344

Pocit necitlivosti/mravenčení v obličeji 345

**NOS 345**

Ucpáný nos 346

Svědění v nose 346

Kýchání 346

Rýma 347

Pobolívání nosu 347

Bolest v nose 347

Suché nosní dírky 348

Ztráta čichu 348

**ZUBY A DÁSNĚ 348**

Bolest zubů 349

Zanícené dásně 349

Krvácející dásně 349

Ustupující dásně 350

**ÚSTA A RTY 350**

Afty 350

Opary 351

**JAZYK 351**

Svědění na jazyku 351

Necitlivost jazyka 351

Bolest jazyka 351

**36. KAPITOLA****HRDLO A KRK 353****ÚVOD 353****DRAHY OVLIVŇUJÍCÍ HRDLO A KRK 354****HRDLO 354**

Bolení v krku 354

Sucho v hrdle 355

Šimrání v krku 355

Chrapot 355

Pocit překážky v hrdle 356

Oteklé a zarudlé krční mandle 356

**KRK 357**

Struma 357

Bolestivý nebo ztuhlý krk 358

**37. KAPITOLA****TĚLO 359****ÚVOD 359****BOLENÍ CELÉHO TĚLA 359****BOLEST V KLOUBECH 360****BOLEST SPODNÍ ČÁSTI ZAD 360****NECITLIVOST/MRAVENČENÍ 361****SVĚDĚNÍ 361****ÚBYTEK HMOTNOSTI 361****OBEZITA 362****38. KAPITOLA****HRUDNÍK A BŘICHO 363****HRUDNÍK 363**

Kašel 364

Bolest hrudníku 365

Bolest v žebrech 366

Pocit tísně na hrudníku 366

Pocit horka v hrudníku 366

Vnímané bušení srdce 367

**BŘICHO 367**

Pocity 368

Lokalizace bolesti břicha 369

**39. KAPITOLA****KONČETINY 377****ÚVOD 377****SLABOST KONČETIN 378****POTÍŽE PŘI CHŮZI (ATROFIE/OCHABLOST KONČETIN) 378****POCIT NAPĚTÍ V KONČETINÁCH 378****POCIT TĚŽKOSTI V KONČETINÁCH 378****SVALOVÁ BOLEST KONČETIN 379****NECITLIVOST/MRAVENČENÍ V KONČETINÁCH 379****BOLEST KLOUBŮ CELÉHO TĚLA 379****TŘES KONČETIN 380****HORNÍ KONČETINY 381**

Bolest ramene a neschopnost zvednout je 381

Bolest v lokti 382

Bolest rukou 382

Studené ruce 382

Horké ruce 383

Svědění rukou 383

Necitlivost/mravenčení rukou 383

Otok rukou 383

**DOLNÍ KONČETINY 383**

Bolest v kyčli 383

Bolest ve stehně 384

Bolest kolenou 384

Slabá kolena 384

Křeče v lýtkách 384

Studené nohy 384

|                           |     |
|---------------------------|-----|
| Bolest chodidel           | 384 |
| Otok chodidel             | 385 |
| Bolest plosek nohou       | 385 |
| Pocit pálení plosek nohou | 385 |

**40. KAPITOLA****SPÁNEK 387****ÚVOD 387****NESPAVOST 388****DIVOKÉ SNY 389****CHOROBNÁ SPAVOST 389****41. KAPITOLA****POCENÍ 391****ÚVOD 391****KLINICKÝ VÝZNAM POCENÍ 392**

Povrchové syndromy 392

Vnitřní syndromy 392

**PATOLOGIE POCENÍ 392****KLASIFIKACE POCENÍ 393**

Oblast těla 393

Denní doba 393

Chorobný stav 393

Kvalita potu 393

**ABSENCE POCENÍ 393****42. KAPITOLA****UŠI A OČI 395****UŠI 395**

Ušní železky 396

Ztráta sluchu 397

Bolest v uších 397

Svědění v uších 397

**OČI 397**

Bolest očí 398

Svědění očí 399

Pocit napětí v očích 399

Slzící oči 400

Suché oči 400

Rozmazané vidění 400

**43. KAPITOLA****POCIT CHLADU, POCIT HORKA A HOREČKA 401****ÚVOD 401****POCIT CHLADU 402**

Pocit chladu u vnitřních stavů 403

Pocit chladu u stavů z vnějších napadení 405

Jak rozlišovat mezi vnějšími a vnitřními příčinami pocitu chladu 406

**SOUČASNÝ POCIT CHLADU A HOREČKA U VNĚJŠÍCH STAVŮ 407**

Větrný chlad a větrná horkost 409

Letní vedro 410

Vlhká horkost 410

Suchá horkost 410

**STRÍDAJÍCÍ SE POCIT CHLADU A POCIT HORKA 410****POCIT HORKA Z VNITŘNÍCH PŘÍČIN 411****VNITŘNÍ HOREČKA 412**

Akutní horečka 412

Chronická horečka 414

**HORKOST PĚTI SRDCÍ 416****PROTICHŮDNÉ POCITY CHLADU A HORKA U VNITŘNÍCH STAVŮ 416**

Současný nedostatek jin ledvin a jangu ledvin 416

Nedostatek krve s prázdnou horkostí 416

Disharmonie ústřední dráhy 416

Jinový oheň 417

**44. KAPITOLA****PSYCHICKÉ A EMOCIONÁLNÍ SYMPTOMY 419****ÚVOD 419****DEPRESE 420**

Definice deprese 420

Diagnostika deprese 421

Deprese v čínské medicíně 421

Syndromy při depresi 422

**STRACH/ÚZKOST 424****PODRÁŽDĚNOST/HNĚV 425****OBAVY/PŘÍLIŠNÉ PŘEMÝŠLENÍ 426****SMUTEK/ŽAL 427****PŘÍLIŠNÁ RADOST 428****DUŠEVNÍ NEKLID 428****45. KAPITOLA****SEXUÁLNÍ SYMPTOMY 431****ÚVOD 431****MUŽI 432**

Impotence 432

Ztráta libida 432

Předčasná ejakulace 433

Noční výrony semene 433

Únava a motání hlavy po ejakulaci 433

**ŽENY 433**

Ztráta libida 433

Bolest hlavy záhy po orgasmu 434

**46. KAPITOLA****ŽENSKÉ SYMPTOMY 435****ÚVOD 435****GYNEKOLOGICKÁ ANAMNÉZA 436****SYMPTOMY PRSŮ 437**

Prsní bulky 437

Premenstruační napětí prsů 438

**MENSTRUACE 438**

Síla krvácení 439

Barva 440

Konzistence 440

Cyklus 440

První menstruace 441

Menopauza 441

Bolest 441

Premenstruační symptomy 443

Další symptomy objevující se v období kolem menstruace 445

**TĚHOTENSTVÍ A POROD 445**

Plodnost 445

Potrat a umělé přerušení těhotenství 446

Porod 448

Kojení 448

**POŠEVNÍ VÝTOK 448****47. KAPITOLA****DĚTSKÉ SYMPTOMY 449****ÚVOD 449****MATČINO TĚHOTENSTVÍ 449****POROD 450****PROBLÉMY PO NAROZENÍ 450****DĚTSKÉ NEMOCI 450****SYMPTOMY TRÁVENÍ 450****OČKOVÁNÍ 450****SYMPTOMY DÝCHACÍCH CEST A BOLEST UŠÍ 450**

Kašel a sípot 451

Bolest v uších 451

Chronický katar 451

**SPÁNEK 451****POMALÝ VÝVOJ 451****48. KAPITOLA****DIAGNOSTIKA PŘÍČIN NEMOCÍ 453****ÚVOD 453****SPOLUPŮSOBENÍ PŘÍČIN NEMOCÍ 454**

Spolupůsobení poranění s podnebí 454

Spolupůsobení slabé dědičné konstituce se stravováním 454

Spolupůsobení emocionálních problémů v pubertě s přepracováním 454

Spolupůsobení slabé dědičné konstituce srdce s emocionálními problémy 455

**PĚT FÁZÍ ŽIVOTA 455**

Dětství 455

Dospívání 455

Mladý dospělý věk 455

Střední věk 456

Stáří 456

**PŘÍČINY NEMOCÍ 457**

Dědičnost 457

Emoce 458

Přepracování 465

Stravování 465

Podnebí 466

Poranění 467

Léky včetně vakcín 467

Přílišná sexuální aktivita 468

**3. DÍL****DIAGNOSTIKA POHMATEM 469****ÚVOD 469****49. KAPITOLA****DIAGNOSTIKA PODLE PULZU 471****ÚVOD 472**

„DEVĚT OBLASTÍ“ PULZU PODLE VNITRNÍ KNIHY ŽLUTÉHO CÍSAŘE 473

PULZ V KNIZE SLOŽITÝCH OTÁZEK 473

TŘI POZICE PULZU 474

PŘÍRAZENÍ POZIC PULZU JEDNOTLIVÝM ORGÁNŮM 475

Pozice orgánů na pulzu 475

Sladění různých přiřazení pulzu 480

TŘI ÚROVNĚ 483

METODY ODEBÍRÁNÍ PULZU 484

Časové hledisko 484

Poloha paže 484

Srovnání dechu 484

Umístění prstů 484

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ PULZ 486

Roční období 487

Pohlaví 487

Věk 488

Tělesná stavba 488

Menstruace 488

Těhotenství 488

Fanguanmai a xiefeimai 488

**ATRIBUTY NORMÁLNÍHO PULZU 489**

Duch 489

Žaludeční čchi 489

Kořen 489

**POKYNY PRO INTERPRETACI PULZU 491**

Pohmat pulzu jakožto celku třemi prsty 491

Pohmat ducha, žaludeční čchi a kořene 491

Pohmat tří pozic nejprve najednou

a poté jednotlivě 492

Pohmat tří úrovní 492

Pohmat celkové kvality pulzu, pokud existuje 492

Pohmat kvality pulzu, síly a úrovně každé jednotlivé

pozice pomocí posouvání a tlaku prstů 493

Počítání tepové frekvence 493

**KLINICKÁ APLIKACE DIAGNOSTIKY****PODLE PULZU 493**

Pulz je často rozhodující při definitivním potvrzení diagnózy 494

Pulz je nezbytný pro rozlišení prázdnoty a nadbytku 494

Pulz je nezbytný pro určení principu léčby 495

Pulz u emocionálních problémů 495

Pulz jako indikátor problémů jednotlivých orgánů 496

Pulz jako indikátor srdečních problémů 496

Pulz nemusí nutně odrážet všechny aspekty disharmonie 497

Pulz ukazuje disharmonie nespojené

s projevujícími se syndromy 498

Pulz může ukazovat na vespod ležící prázdnotu za nepřítomnosti symptomů 498

Pulz u nádorového onemocnění 499

**SKLOUBENÍ DIAGNOSTIKY PODLE PULZU****A PODLE JAZYKA 500**

Čchi a krev 500

Časový faktor 500

Když je pulz rychlý a jazyk není červený 500

Když je pulz pomalý a jazyk je červený 500

Diagnostika podle pulzu podrobněji

doplňuje diagnostiku podle jazyka 500

**LIMITY DIAGNOSTIKY PODLE PULZU 501**

Subjektivnost 501

Podléhání krátkodobým vlivům 501

**50. KAPITOLA****KVALITY PULZU 503****ÚVOD 503****POHMAT A IDENTIFIKACE KVALITY PULZU 504****OSM ZÁKLADNÍCH KVALIT PULZU 505**

Plovoucí 505

Hluboký 507

Pomalý 508

Rychlý 510

Prázdný 512

Plný 513

Hladký 514

Zadržávající 515

**PULZY PRÁZDNÉHO TYPU 517**

Slabý 517

Tenký 518

Nepatrný 518

Měkký (slabý-plovoucí) 519

Krátký 520

Stvolovitý 520

Kožený 521

Skrytý 521

Rozptýlený 522

**PULZY PLNÉHO TYPU 523**

Strunovitý 523

Napružený 524

Vlnovitý 525

Velký 527

Pevný 527

Dlouhý 528

Čilý 529

**PULZY S NEPRAVIDELNOSTMI VE FREKVENCÍ NEBO RYTMU 529**

Uzlikovitý 529

Chvatný 530

Prudký 531

Přerušovaný 531

Zpomalený 532

**TŘI NETRADIČNÍ KVALITY PULZU 533**

Nepravidelný 533

Stagnující 534

Smutný 534

**KLASIFIKACE KVALIT PULZU 535**

Osm základních skupin kvalit pulzu 535

Různé aspekty pro klasifikaci kvalit pulzu 535

Klasifikace kvalit pulzu podle syndromů čchi, krve

a tělních tekutin 536

Klasifikace kvalit pulzu podle osmeré osnovy 536

Klasifikace kvalit pulzu podle syndromů

na základě šesti oddílů 537

Klasifikace kvalit pulzu podle syndromů

na základě čtyř vrstev 537

Klasifikace kvalit pulzu podle syndromů trojitého ohříváče 537

**TERMINOLOGIE 537****POZICE PULZU PODROBNĚ 537**

Levá distální pozice (srdce) 537

Levá prostřední pozice (játra) 540

Levá proximální pozice (ledviny) 541

Pravá distální pozice (plice) 542

Pravá prostřední pozice (žaludek a slezina) 543

Pravá proximální pozice (tenké střevo a ledviny) 545

KVALITY PULZU UKAZUJÍCÍ  
NA NEBEZPEČNÝ STAV 545

VLIV LÉČIV NA PULZ 546

## 51. KAPITOLA

VYŠETŘOVÁNÍ ČÁSTÍ TĚLA POHMATEM 549

ÚVOD 549

VYŠETŘOVÁNÍ POHMATEM V OBLASTI HRUDNÍKU  
A BŘICHA 550

    Vyšetřování pohmatem v oblasti hrudníku 552

    Vyšetřování pohmatem v oblasti břicha 553

VYŠETŘOVÁNÍ KŮŽE POHMATEM 556

    Kůže těla 556

    Diagnostika podle předloktí 557

    Vyšetřování spánků u dětí pohmatem 558

POHMAT RUKOU A NOHOU 559

    Teplota 559

    Pohmat a porovnání hřbetu ruky a dlaně 560

    Pohmat rukou a nohou u dětí 560

    Pohmat nehtů 560

POHMAT AKUPUNKTURNÍCH BODŮ 560

    Přední sběrné body (mu) 560

    Žádové přepravní body (beishu) 562

    Body původu (yuan) 562

## 52. KAPITOLA

VYŠETŘENÍ DRAH POHMATEM 563

ÚVOD 563

SPOJNICE DRAH 563

ŠLACHO-SVALOVÉ DRÁHY 565

VYŠETŘENÍ DRAH POHMATEM PŘI BOLESTIVÉM  
OBSTRUKČNÍM SYNDROMU (BI) 565

VYŠETŘENÍ DRAH POHMATEM 565

    Dráha plic 566

    Dráha tlustého střeva 566

    Dráha žaludku 567

    Dráha sleziny 569

    Dráha srdce 569

    Dráha tenkého střeva 570

    Dráha močového měchýře 571

    Dráha ledvin 572

    Dráha osrdečníku 573

    Dráha trojitého ohříváče 574

    Dráha žlučníku 575

    Dráha jater 576

## 4. DÍL

DIAGNOSTIKA POSLECHEM A ČICHEM 579

ÚVOD 579

## 53. KAPITOLA

DIAGNOSTIKA POSLECHEM 581

ÚVOD 581

HLAS 581

    Normální hlas 582

    Hlas a pět prvků 582

    Síla a kvalita hlasu 582

ŘEČ 584

PLÁČ U KOJENCŮ 584

DÝCHÁNÍ A VZDYCHÁNÍ 584

    Dýchání 584

    Patologické zvuky při dýchání 585

    Vzdychání 585

KAŠEL A KÝCHÁNÍ 585

    Kašel 585

    Kýchání 586

ŠKYTAVKA 586

ŘÍHÁNÍ 586

ZVRACENÍ 587

## 54. KAPITOLA

DIAGNOSTIKA ČICHEM 589

ÚVOD 589

TĚLESNÝ PACH 589

PACH TĚLNÍCH VÝMĚSKŮ 590

    Dech 590

    Pot 590

    Vykašlávané hleny 590

    Moč a stolice 591

    Poševní výtok a očišky 591

    Střevní plyny 591

## 5. DÍL

SYMPTOMY A PRÍZNAKY 593

ÚVOD 593

## 1. ČÁST

SYMPTOMY A PRÍZNAKY ČÁSTÍ TĚLA 597

ÚVOD 597

## 55. KAPITOLA

HLAVA, VLASY A OBLIČEJ 599

HLAVA 599

    Motání hlavy 599

    Mdloby 600

    Pocit těžké hlavy 601

    Bolest hlavy 601

Pocit hlavy na prasknutí 602  
 Pocit otupělosti v hlavě 603  
 Pocit chladu na hlavě 603  
 Pocit horka na hlavě 603  
 Necitlivost hlavy 603  
 Padající hlava 603  
 Naklánění hlavy k jedné straně 604  
 Třes hlavy 604  
 Šum v mozku 604  
 Otok celé hlavy 604  
 Vřidky v oblasti bradavkového výběžku kosti  
 spánkové 604  
 Hlava zaklánějící se dozadu 605

## **VLASY A KŮŽE NA HLAVĚ 605**

Předčasné šedivění vlasů 605  
 Vypadávání vlasů 605  
 Alopecie 606  
 Suché a lámavé vlasy 606  
 Mastné vlasy 607  
 Lupy 607  
 Svědění kůže na hlavě 607  
 Suchá pokožka hlavy 608  
 Zarudnutí a bolest pokožky hlavy 608  
 Nežity na pokožce hlavy 608  
 Oděrky na pokožce hlavy 608  
 Vřidky na pokožce hlavy 609

## **OBLIČEJ 609**

Akné 609  
 Pocit horka v obličeji 610  
 Bolest v obličeji 611  
 Necitlivost obličeje 612  
 Otok obličeje 612  
 Tiky 613  
 Zešikmení očí a úst 613  
 Obličejová obrna 613  
 Vyrážka s pupínky/skvrmami 614  
 Otok a zarudnutí obličeje 614  
 Otok, zarudnutí a bolest tváří 614  
 Vřidky pod jařmovým obloukem 614  
 Vrásky v obličeji 614

## **56. KAPITOLA**

### **BARVA OBLIČEJE 615**

BÍLÁ/BLEDÁ 615

ŽLUTÁ 616

ČERVENÁ 617

NAMODRALÁ/NAZELENALÁ 618

NACHOVÁ 618

TMAVÁ 618

SINALÁ 618

ČERVENÁNÍ SE 619

## **57. KAPITOLA**

### **UŠI 621**

UŠNÍ ŠELESTY/HLUCHOTA 621

SVĚDĚNÍ V UŠÍCH 622

BOLEST V UŠÍCH 622

KRVÁCENÍ Z UŠÍ 623

VÝTOK Z UŠÍ 623

NADMĚRNÁ TVORBA UŠNÍHO MAZU 623

ABNORMÁLNÍ VELIKOST 624

Oteké uši 624

Svrastělé uši 624

SUCHÝ A SVRAŠTĚLÝ VNĚJŠÍ UŠNÍ ZÁVIT 624

BOLÁKY NA UŠÍCH 625

BRADAVICE NA UŠÍCH 625

ABNORMÁLNÍ BARVA VNĚJŠÍHO UŠNÍHO  
ZÁVITU 625

Žlutá 625

Bledá 625

Namodralá/nazelenalá (qing) 625

Tmavá 626

Červená 626

ZARUDLÁ ZADNÍ STRANA UŠÍ 626

ROZŠÍŘENÉ KREVNI CÉVY NA UŠÍCH 626

OTOK A ZARUDNUTÍ PROHLUBNĚ NA BOLTCI 627

## **58. KAPITOLA**

### **NOS 629**

ABNORMÁLNÍ BARVA 629

Bledá 629

Žlutá 630

Červená 630

Namodralá/nazelenalá 630

Rudě nachová 631

Tmavá 631

KÝCHÁNÍ 631

UCPANÝ NOS 631

RÝMA 632

SVĚDĚNÍ V NOSE 633

SUCHÉ NOSNÍ DÍRKY 633

KRVÁCENÍ Z NOSU 634

POBOLÍVÁNÍ NOSU 635

BOLEST V NOSE 635

OTEKLÝ NOS 636

NEPŘÍJEMNÉ PACHY 637

ZTRÁTA ČICHU 637

POLYPY 638

CHVĚNÍ NOSNÍCH KŘÍDEL (ZEVNĚJŠKU  
CHŘÍPL) 638

VŘÍDKY NA NOSE 638

PUPÍNKY NA NOSE 639

## 59. KAPITOLA

HRDLO 641

BOLENÍ V KRKU 641

ZARUDNUTÍ HLTANU 642

ZARUDNUTÍ A OTOK HLTANU 642

ZARUDNUTÍ A ODĚRKY V HLTANU 643

OTEKLÉ KRČNÍ MANDLE 643

HLENY V HRDLE 644

STRUMA (OTOK PO STRANÁCH KRKU) 644

ŠIMRÁNÍ V KRKU 645

SUCHO V HRDLE 645

CHRAPOT NEBO ZTRÁTA HLASU 646

BÍLÉ HNISAJÍCÍ VŘÍDKY V HRDLE 646

POCIT PŘEKÁŽKY V HRDLE 647

ZČERVENÁNÍ KRKU 647

## 60. KAPITOLA

ÚSTA, JAZYK, ZUBY, DÁSNĚ, RTY, PATRO  
A PHILTRUM 649

ÚSTA 649

Afty v ústech 649

Opary 650

Popraskané koutky úst 651

Svědění v okolí úst 651

Slintání z koutků úst 652

Chvějící se ústa 652

Otevřená ústa 652

Zešikmení úst 653

JAZYK 653

Svědění na jazyku 653

Bolestivý jazyk 654

Necitlivost jazyka 654

Afty na jazyku 655

ZUBY 655

Bolest zubů 655

Zubní kazy 656

Uvolněné zuby 656

Skřípání zubů 656

Plak 657

Suché a bílé zuby 657

Suché a matné zuby 657

Žluté a suché zuby 658

Šedivé zuby 658

Vlhké horní zuby a suché dolní zuby 658

DÁSNĚ 658

Zanícené dásně 658

Krvácející dásně 659

Ustupující dásně 659

Hnisající dásně 660

Bledé dásně 660

Zarudlé dásně 660

Nafialovělé dásně 661

RTY 661

Bledé rty 661

Červené rty 661

Nafialovělé rty 662

Namodralé/nazelenalé rty 662

Žluté rty 662

Suché nebo popraskané rty 662

Chvějící se rty 663

Oloupané rty 663

Oteklé rty 664

Vpáčené rty 664

Povolené rty 664

Abnormální barva rtů v těhotenství 664

PATRO 664

Bledé patro 664

Matné bledé patro 665

Žluté patro 665

Červené patro 665

Nafialovělé patro 665

PHILTRUM 665

Ploché philtrum 665

Strnule vyhlížející philtrum 665

Bledé philtrum 666

Zarudlé philtrum 666

Namodralé/nazelenalé philtrum 666

Tmavé philtrum 666

## 61. KAPITOLA

OČI 667

ZRAK 668

Rozmazané vidění a mžitky před očima 668

Šilhání 669

Krátkozrakost 669

Dalekozrakost 669

Zhoršené noční vidění 670

Zhoršená ostrost vidění 670

Náhle oslepnutí 671

SVĚDĚNÍ OČÍ 671

SUCHÉ OČI 672

HORKÉ A BOLESTIVÉ OČI 672

SLZÍCÍ OČI 673

VÝTOK Z OČÍ 674

ZBARVENÍ OČÍ 675

Žluté (oční bělmo) 675

Zarudlé (oční bělmo) 675

Namodralé/nazelenalé (oční bělmo) 676

Tmavé (oční bělmo) 676

Bledé koutky 676

Zarudlé koutky 676

OČNÍ VÍČKA 677

Ječné zrno 677

Zarudlá oční víčka 678

Tmavá oční víčka 678

Zelená oční víčka 678

Bledá oční víčka 679

Oteklá oční víčka 679

Nežit na očním víčku 679

Bolest očních víček 680

Chvějící se oční víčka 680

Pokleslá oční víčka 680

Ztráta ovládnutí očních víček 681

Uzlíky na očních víčkách 681

Malá červená zrnka zevnitř očních víček 681

Zarudnutí zevnitř spodních víček 682

ZELENÝ ZÁKAL 682

POCIT NAPĚTÍ V OČÍCH 682

OČNÍ BULVY 683

Vystouplé oční bulvy 683

Zapadlé oční bulvy 684

Šupinaté oční bulvy 684

Kmitající oční bulvy 684

Oční bulvy obrácené v sloup 685

TEČKOVITÉ KRVÁCENÍ POD SPOJIVKOU 685

ČERVENÉ ŽILKY/ČERVENÁ BLANKA 686

Červené žilky v očích 686

Spouštějící se červená blanka 686

Červená blanka v očním koutku 687

ROHOVKA 687

Zakalení rohovky 687

Zjizvení po zakalení rohovky 688

BÍLÉ SKVRNKY 688

ZORNICE 688

Červený prstenec kolem zornice 688

Bílá blanka na zornici u dětí 689

Žlutá tekutina mezi zornicí a duhovkou 689

Krvácení mezi zornicí a duhovkou 689

Rozšířené zornice 690

Zúžené zornice 690

UPŘENÉ ZÍRAJÍCÍ OČI 691

ZAVŘENÉ OČI 691

OTEVŘENÉ OČI 691

OBRÁCENÉ ŘASY 691

ŠEDÝ ZÁKAL 691

**62. KAPITOLA****ŠÍJE, RAMENA A HORNÍ ČÁST ZAD 693****ŠÍJE A RAMENA 693**

Ztuhlá šíje 693

Ztuhlost krku 694

Bolest šíje 694

Měkký krk 694

Nachýlený krk 694

Široký krk 695

Tenký krk 695

Oteklé krční uzliny 695

Pulzování karotické tepny 695

Bolest ramen 696

Zmrzlé rameno 696

**HORNÍ ČÁST ZAD 696**

Bolest horní části zad 696

Studená horní část zad 696

Horká horní část zad 696

Ztuhlost zad jako při navlečení těsného opasku 697

**63. KAPITOLA****HRUDNÍK 699****KAŠEL 699**

Akutní kašel 699

Chronický kašel 700

Vykašlávání krve 701

**DUŠNOST 701****SÍPOT 702****BOLEST 703**

Bolest hrudníku 703

Bolest žeber 704

**POCITY V HRUDNÍKU A U SRDCE 704**

Pocit tísně na hrudníku 704

Pocit nafouknutí hrudníku 704

Pocit horka v hrudníku 705

Pocit soužení u srdce 705

Pocit nacpanosti pod srdcem 706

**VNÍMANÉ BUŠENÍ SRDCE 706**

Vnímané bušení pod srdcem 706

**POSUNUTÝ ÚDER SRDEČNÍHO HROTU 707**

Úder srdečního hrotu posunutý směrem dolů 707

Úder srdečního hrotu posunutý směrem nahoru 708

Úder srdečního hrotu posunutý směrem doleva 708

Úder srdečního hrotu posunutý směrem doprava 708

Úder srdečního hrotu pod mečovitým výběžkem kosti hrudní 708

**ABNORMÁLNÍ TVAR HRUDNÍKU 708**

- Vystoupilý hrudník 708
- Propadlý hrudník 709
- Vystoupilá kost hrudní 709
- Propadlý hrudník na jedné straně 709
- Vystoupilý hrudník na jedné straně 709

**GYNEKOMASTIE 710****ZÍVÁNÍ 710****VZDYCHÁNÍ 710****64. KAPITOLA****KONČETINY 711****SVALOVÁ BOLEST KONČETIN 711****BOLEST V KONČETINÁCH 712****RUCE A NOHY 712**

- Studené ruce a nohy 712
- Horké ruce a nohy 713

**ABNORMÁLNÍ POCITY V KONČETINÁCH 713**

- Necitlivost/mravenčení končetin 713
- Pocit těžkých končetin 714
- Pocit napětí v končetinách 714

**SLABOST A ATROFIE 714**

- Slabost končetin 714
- Atrofie končetin 715
- Ochablost končetin 715

**OTOK KONČETIN 716**

- Otok končetin 716
- Otok kloubů končetin 716

**POHYBY KONČETIN 716**

- Ztuhlost končetin 716
- Ochrnutí končetin 717
- Kontraktury končetin 717
- Třes nebo spasticita končetin 718
- Záchvaty křečí končetin 718

**65. KAPITOLA****PAŽE 721****BOLEST V LOKTI 721****RUCE 722**

- Studené ruce 722
- Horké ruce 722
- Bledé ruce 723
- Zarudlé hřbety rukou 723
- Zarudlé dlaně 723
- Zpocené dlaně 723
- Bolest rukou 724
- Svědění rukou 725
- Necitlivost/mravenčení rukou 725
- Třes rukou 726
- Otok rukou 726

Deformované klouby prstů 726

Plíseň (dermatofytóza) 726

Suché, popraskané a loupající se dlaně 727

Žilky na břišku palce 727

Atrofie břiška palce 727

Atrofie svalů na hřbetech rukou 728

**PRSTY 728**

- Oteklé prsty 728
- Kontraktury prstů 728
- Lžičkovité prsty 729
- Tenké, zašpičatělé prsty 729
- Popraskané prsty 729
- Ztlustělé prsty 730
- Svráštělé a vráscité prsty 730

**NEHTY 730**

- Rýhované nehty 730
- Ztlustění nehtů 730
- Hrubé a tlusté nehty 730
- Popraskané nehty 730
- Odlučující se nehty 731
- Brázdy v nehtech 731
- Tenké a křehké nehty 731
- Suché a křehké nehty 731
- Suché a ztlustělé nehty 732
- Stočené nehty 732
- Olupující se nehty 733
- Pokroucené nehty 733
- Nehty s bílými skvrnami 733
- Bledě bílé nehty 733
- Matně bílé nehty 733
- Červené nehty 733
- Žluté nehty 733
- Namodralé/nazelenalé nehty 734
- Tmavé nehty 734
- Nafialovělé nehty 734
- Malé nebo nepřítomné lunuly 734
- Velké lunuly 734

**66. KAPITOLA****DOLNÍ KONČETINY 735****CHODIDLA 735**

- Otok 735
- Studené nohy 736

**ATROFIE DOLNÍCH KONČETIN 736****OCHRUTÍ DOLNÍCH KONČETIN 737****CHŮZE 737**

- Překotná chůze 737
- Nestabilní chůze 738
- Potácivá chůze 738
- Čapí chůze 738
- Souravá chůze 738

**KŘIVÉ NOHY 739**

**BOLEST 739**

- Bolest ve stehně 739
- Bolest v kyčli 739
- Bolest v koleni 739
- Bolest v chodidle 740
- Bolest v tříselech 740
- Bolest plosek nohou 740

**KOLENA 741**

- Slabá kolena 741
- Ztuhlá kolena 741

**SLABOST DOLNÍCH KONČETIN 741****POCIT TĚŽKÝCH DOLNÍCH KONČETIN 742****NEKLIDNÉ NOHY 742****TŘES DOLNÍCH KONČETIN 743****KŘEČE V LÝTKÁCH 743****VŘEDY V DOLNÍ ČÁSTI NOHOU 743****VŘEDY NA PRSTECH NOHOU 744****PÁLIVÝ POCIT V PLOSKÁCH NOHOU 744****67. KAPITOLA****SPODNÍ ČÁST ZAD 745****BOLEST SPODNÍ ČÁSTI ZAD 745****ISCHIAS 746****POCIT CHLADU A TĚŽKOSTI****VE SPODNÍ ČÁSTI ZAD 746****SLABOST SPODNÍ ČÁSTI ZAD A KOLENOU 746****ZTUHLOST SPODNÍ ČÁSTI ZAD 747****BOLEST KOSTRČE 747****ATROFIE SVALŮ PODÉL PÁTEŘE 747****NEOHEBNOST SPODNÍ ČÁSTI ZAD 747****PŘÍZNAKY NA KŮŽI 747**

- Pupínky na zádech 747
- Puchýřky ve spodní části zad 748
- Suchost a zarudnutí pokožky spodní části zad 748
- Žluté zbarvení spodní části zad 748
- Skvrny na pokožce ve spodní části zad 748
- Nežity v bodě BL23 shenshu 748
- Vředy na hýždích 748
- Pupínky nebo neštovičky na hýždích 749

**ZAKŘIVENÍ PÁTEŘE 749**

- Skolióza 749
- Nadměrná lordóza 749
- Páteř ohnutá dopředu 749
- Nadměrná kyfóza 750
- Narovnání zakřivení bederní páteře 750
- Vychýlení páteře 750

**68. KAPITOLA****CELÉ TĚLO 751****BOLESTI CELÉHO TĚLA 751****BOLEST V KLOUBECH 752****ZTRÁTA VNÍMÁNÍ 752**

- Ochrnutí 752
- Hemiplegie 753
- Necitlivost/mravenčení 754
- Necitlivost poloviny těla 754

**SVĚDĚNÍ 755****OTOK 755****ZMĚNY HMOTNOSTI 756**

- Obezita 756
- Úbytek na váze 756

**ŽLOUTENKA 756****ZÁŠKUBY SVALŮ 757****OPISTOTONUS 757****69. KAPITOLA****TRÁVICÍ SOUSTAVA A CHUŤ 759****ŘÍHÁNÍ 759****NÁVRAT POLKNUTÉ POTRAVY 760**

- Návrat kyselé nestrávené potravy 760
- Návrat polknuté potravy 760

**ŠKYTAVKA 761****HLAD A VZTAH K JÍDLU 761**

- Nechutenství 761
- Přílišný hlad 762
- Odpor k jídlu 763
- Hlad při současně nechuti jíst 763
- Hlodavý hlad 763
- Chuť na sladkosti/neustálé uzobávání 764

**OSPALOST PO JÍDLU 764****NEVOLNOST, ŘÍHÁNÍ A ZVRACENÍ 765**

- Nevolnost 765
- Zvracení 766
- Dávení 767
- Zvracení krve 767
- Obtížné polykání (brániční záhybání) 768

**PACHUŤ 768**

- Hořká pachuť 768
- Sladká pachuť 769
- Slaná pachuť 769
- Kyselá pachuť 769
- Lepká pachuť 770
- Ztráta rozlišování chuti 770
- Páchnoucí dech 770

**70. KAPITOLA****ŽÍŽENÍ A PITÍ 771**

ŽÍŽENÍ 771

SUCHO V ÚSTECH 772

NEPŘÍTOMNOST ŽÍŽNÉ 773

ZVÝŠENÁ TVORBA SLIN 773

**71. KAPITOLA****BŘICHO 775**

ÚVOD 775

**BOLEST 776**

Oblast pod mečovitým výběžkem kosti hrudní 776

Bolest v nadbříšku 777

Bolest v podžebří 778

Bolest v oblasti pupku 778

Bolest ve středové oblasti podbříšku 779

Bolest v postranních oblastech podbříšku 780

**NAFOUKNUTÍ A PLNOST 780**

Nafouknutí břicha 780

Plnost břicha 781

**ABNORMÁLNÍ POCITY V BŘÍŠE 781**

Pocit chladu v břiše 781

Pocit pulzování pod pupkem 782

Pocit energie stoupající v břiše 782

**KRUČENÍ V BŘÍŠE 782****PLYNATOST 783****PŘÍZNAKY NA KŮŽI 783**

Rozšířené břišní žíly 783

Linie 783

Skvrny 783

**ÚTVARY V BŘÍŠE 783**

Malé bulky v podžebří 784

Bulky v nadbříšku 784

**OTOK BŘICHA 784****VELIKOST BŘICHA 785**

Hubené břicho 785

Velké břicho 785

**POVISLÝ PODBŘÍŠEK 785****PUPEK 785**

Vystoupilý pupek 785

Zapadlý pupek 785

**72. KAPITOLA****VYPRAZDŇOVÁNÍ STOLICE 787**

PRŮJEM NEBO ŘÍDKÁ STOLICE 787

PRŮJEM SE ZVRACENÍM 788

ZÁCPA 788

STŘÍDÁNÍ ZÁCPY A ŘÍDKÉ STOLICE 789

NESCHOPNOST UDRŽET STOLICI 790

KREV A HLENY VE STOLICI 790

HLENY VE STOLICI 790

KREV VE STOLICI 791

OBTÍŽNÉ VYPRAZDŇOVÁNÍ STOLICE 791

NÁMAHA PŘI VYPRAZDŇOVÁNÍ STOLICE 792

**73. KAPITOLA****MOČENÍ 793**

TMAVÁ MOČ 793

BLEDÁ MOČ V HOJNÉM MNOŽSTVÍ 794

KALNÁ MOČ 794

BOLESTIVÉ MOČENÍ 794

MALÉ MNOŽSTVÍ MOČI A OBTÍŽNÉ MOČENÍ 795

OBTÍŽNÉ MOČENÍ 795

ČASTÉ MOČENÍ 796

UKAPÁVÁNÍ MOČI 796

NESCHOPNOST UDRŽET MOČ 797

NOČNÍ POMOČOVÁNÍ 797

MOČENÍ V NOCI 798

KREV V MOČI 798

SPERMA V MOČI 799

**74. KAPITOLA****ŘITNÍ OTVOR 801**

SVĚDĚNÍ ŘITNÍHO OTVORU 801

HEMOROIDY 802

VÝHŘEZ ŘITI 802

TRHLINY V ŘITNÍM OTVORU 802

PÍSTĚL ŘITI 802

ŘITNÍ VŘÍDKY 803

**75. KAPITOLA****MUŽSKÉ SEXUÁLNÍ A GENITÁLNÍ SYMPTOMY 805**

IMPOTENCE 805

ZTRÁTA LIBIDA 806

**EJAKULACE 806**

- Předčasná ejakulace 806
- Noční výrony semene 807
- Neschopnost ejakulovat 807
- Krev ve spermatu 808
- Studené vodnaté sperma 808
- Únava a motání hlavy po ejakulaci 808

**PRIAPISMUS 808****STUDENÉ GENITÁLIE 809****ŠOUREK 809**

- Stažení šourku 809
- Povolený šourek 809
- Šourek povolený na jedné straně 809
- Oteklý šourek 809
- Oteklý a mokvající šourek 810
- Bledý šourek 810
- Zarudlý šourek 810
- Nachový šourek 810
- Tmavý šourek 811
- Svědění šourku 811

**PENIS 811**

- Bolest a svědění penisu 811
- Měkký a ochablý penis 811
- Zarudnutí a otok žaluďu penisu 812
- Peyronieova nemoc 812
- Vředy 812

**OTOK A BOLEST VARLAT 813****PUBICKÉ OCHLUPENÍ 813**

- Ztráta pubického ochlupení 813
- Nadměrné pubické ochlupení 813

**76. KAPITOLA****POCENÍ 815****SAMOVLNÉ POCENÍ 815****NOČNÍ POCENÍ 816****POCENÍ V DÚSLEDKU KOLAPSU 816****ŽLUTÝ POT 817****LOKALIZOVANÉ POCENÍ 817**

- Jednostranné pocení 817
- Pocení na hlavě 818
- Pocení na hrudníku 818
- Pocení rukou a nohou 818
- Pocení dlaní 819
- Pocení v podpaží 819

**ABSENCE POCENÍ 819****77. KAPITOLA****PŘÍZNAKY NA KÚŽI 821****MASTNÁ POKOŽKA 821****SUCHÁ POKOŽKA 822****VYRÁŽKY 822**

- Ekzém 822
- Lupénka 823
- Akné 823
- Kopřivka 824
- Růžovka 825
- Vyrážka v podpaží 825
- Zarudlé, svědící a oteklé prsty 825

**INFEKCE 826**

- Opar (herpes simplex) 826
- Pásový opar (herpes zoster) 826
- Mykóza 827
- Kvasinková infekce 827

**VÝRŮSTKY A ÚTVARY 827**

- Bradavice 827
- Něvy (mateřská znaménka) 828
- Maligní melanom 828
- Nežity na hlavě 828
- Karbunkly na krku 828
- Karbunkly na horní části zad 828
- Uzlíky pod kůží 828

**VŘEDY NA KRKU 829****78. KAPITOLA****EMOCIONÁLNÍ SYMPTOMY 831****HNĚVIVOST 831****SKLONY K OBAVÁM 831****SMUTEK 832****STRACH/ÚZKOST 832****LEKAVOST 833****PŘÍLIŠNÁ RADOŠT 834****DUŠEVNÍ NEKLID 834****SILNÁ BÁZLIVOST 834****NEVHODNÝ SMÍCH 835****79. KAPITOLA****PSYCHICKÉ A EMOCIONÁLNÍ SYMPTOMY 837****DEPRESE 837****DEPRESE A MANICKÉ CHOVÁNÍ 838**

- Depresivní fáze 838
- Manická fáze 839

**ÚZKOST 839****PODRÁŽDĚNOST 840****SCHIZOFRENIE 842**

**80. KAPITOLA****PSYCHICKÉ POTÍŽE 843**

SPATNÁ PAMĚŤ 843

OBTÍŽNÉ SOUSTŘEDĚNÍ 844

OBTÍŽNÉ UČENÍ U DĚTÍ 844

HYPERAKTIVITA 844

**81. KAPITOLA****PROBLÉMY SE SPÁNKEM 847**

NESPAVOST 847

DIVOKÉ SNY 848

CHOROBNÁ SPAVOST 850

MLUVENÍ ZE SPÁNKU 850

NÁMĚSÍČNOST 850

CHRÁPÁNÍ 851

**82. KAPITOLA****POCIT CHLADU, POCIT HORKA, HOREČKA 853****POCIT CHLADU, TŘESAVKA 853**

Vnější příčiny 853

Vnitřní příčiny 854

**HOREČKA 854**

Akutní horečka 854

Chronická horečka 855

Stoupající a klesající horečka 856

Horečka u nádorového onemocnění 856

Horečka po chemoterapii 857

**HORKOST PĚTI SRDCÍ 857****PROTICHŮDNÉ POCITY CHLADU A HORKA 857****83. KAPITOLA****HLAS, ŘEČ A ZVUKY 859**

SILNÝ HLAS 859

SLABÝ HLAS 860

ZASTŘENÝ HLAS 860

CHRAPOT 860

NOSOVÝ HLAS 860

CHRÁPÁNÍ 861

NEZŘETELNÁ ŘEČ 861

NESOUVISLÉ, USTAVIČNÉ MLUVENÍ 861

MUMLÁNÍ SI PRO SEBE 861

BLOUZNIVÁ ŘEČ 862

**OBTÍŽNÉ NALÉZÁNÍ SLOV 862****ZADRHÁVÁNÍ 862****STÉNÁNÍ 862****KŘIK 862****2. ČÁST****GYNEKOLOGICKÉ SYMPTOMY A PŘÍZNAKY 863****ÚVOD 863****84. KAPITOLA****MENSTRUAČNÍ SYMPTOMY 865****MENSTRUAČNÍ KREV 865**

Bledá menstruační krev 865

Nafialovělá menstruační krev 865

Sraženiny v menstruační krvi 866

Lepkává menstruační krev 866

Vodnatá menstruační krev 866

**MENSTRUAČNÍ CYKLUS 867**

Předčasná menstruace (krátký cyklus) 867

Opožděná menstruace (dlouhý cyklus) 867

Nepravidelná menstruace 867

Silná menstruace 867

Slabá menstruace 868

Bolestivá menstruace 868

Nepřítomnost menstruace 869

Krvácení uprostřed cyklu 870

Zastavující se a rozbíhající menstruace 870

Menstruace vracející se po menopauze 870

**85. KAPITOLA****PROBLÉMY V DOBĚ MENSTRUACE 871****PREMENSTRUAČNÍ NAPĚTÍ 871****BOLEST HLAVY 872****NAPĚTÍ PRSŮ 872****HOREČKA 873****BOLESTI CELÉHO TĚLA 873****OTOK 873****PRŮJEM 874****ZÁCPA 874****KRVÁCENÍ Z NOSU 874****AFTY V ÚSTECH 874****KOŽNÍ VYRÁŽKY 875****MOTÁNÍ HLAVY 875****ZVRACENÍ 875**

NESPÁVOST 875

BOLEST OČÍ 876

**86. KAPITOLA****PROBLÉMY BĚHEM TĚHOTENSTVÍ 877**

RANNÍ NEVOLNOST 877

POŠEVNÍ KRVÁCENÍ 878

BOLEST BŘICHA 878

OTOK 878

**PROBLÉMY SPOJENÉ S MOČENÍM 879**

Bolestivé močení 879

Zadržení moči 879

Krev v moči 879

ZÁCPA 879

ÚZKOST 880

MOTÁNÍ HLAVY 880

KAŠEL 880

ZTRÁTA HLASU 880

POCIT DUŠENÍ 881

KŘEČE (EKLAMPSIE) 881

**PROBLÉMY TÝKAJÍCÍ SE PLODU 881**

Hrozící potrat 881

Nerostoucí plod 882

Poloha koncem pánevním 882

Opakované potraty 882

**87. KAPITOLA****PROBLÉMY PO PORODU 883**

ZADRŽENÍ PLACENTY 883

OČISTKY 883

Přetrvávající výtok očítků 883

Zadržení očítků 884

BOLEST 884

Bolest břicha 884

Bolest kloubů 884

Bolest v podžebří 884

**POŠEVNÍ KRVÁCENÍ 885**

Krvácení z pochvy po porodu 885

Zástava menstruace po potratu 885

**OBTÍŽNÉ MOČENÍ 885**

ZÁCPA 885

POCENÍ 886

MOTÁNÍ HLAVY 886

OTOK 886

HOREČKA 886

**MATEŘSKÉ MLÉKO 887**

Nevytékající mléko 887

Samovolné vytékání mléka po porodu 887

**POPORODNÍ DEPRESE/PSYCHÓZA 887**

KOLAPS 888

KŘEČE 888

**88. KAPITOLA****PRÍZNÁKY PRSŮ 889****NAPĚTÍ A OTOK PRSŮ 889**

Napětí prsů 889

Oteklé prsy 890

Zarudnutí a otok prsů 890

**BOLEST PRSŮ 890****PRSNÍ BULKY 890****BRADAVKY 891**

Mléčný výtok z bradavek 891

Lepkavý žlutý výtok z bradavek 891

Krvavý výtok z bradavek 891

Popraskané bradavky 892

Vpáčené bradavky 892

**KŮŽE PŘIPOMÍNÁJÍCÍ POMERANČOVOU  
KŮRU 892****MALÉ PRSY 892****89. KAPITOLA****RŮZNÉ GYNEKOLOGICKÉ SYMPTOMY 895****NEPLODNOST 895****MENOPAUZÁLNÍ SYNDROM 896****ÚTVARY V BŘÍŠE 896****POŠEVNÍ VÝTOK 897**

Bílý 897

Žlutý 897

Červenobílý 897

Pětibarevný 897

**ZÁNĚT A OTOK 898**

Svědění pochvy 898

Ekzém na pohlaví 898

Boláky na vulvě 898

Otok vulvy 898

**POKLES 899**

Pokles dělohy 899

Pokles pochvy 899

**LEUKOPLAKIE 899**

BOLEST PŘI POHLAVNÍM STYKU 899

KRVÁCENÍ PŘI SOULOŽI 900

ZTRÁTA LIBIDA 900

PUBICKÉ OCHLUPENÍ 900

Ztráta pubického ochlupení 900

Nadměrné pubické ochlupení 900

### 3. ČÁST

PEDIATRICKÉ SYMPTOMY A PŘÍZNAKY 903

ÚVOD 903

### 90. KAPITOLA

DĚTSKÉ PROBLÉMY 905

HOREČKA 905

Mírná horečka 906

ZVRACENÍ 906

PRŮJEM 907

PROBLÉMY DÝCHACÍCH CEST 907

Kašel 907

Sípot 907

UŠNÍ PROBLÉMY 907

Bolest v uších 907

Zalehlé uši 908

HORKÉ DLANĚ A PLOSKY NOHOU 908

KONSTITUČNÍ SLABOST 908

ZÁCPA U KOJENCŮ 909

PROBLÉMY SPOJENÉ S MOČENÍM 909

Zadržení moči u kojenců 909

Noční pomočování 909

PLÁČ 910

Noční pláč u kojenců 910

PŘERUŠOVANÝ SPÁNEK 910

AKUMULAČNÍ PORUCHA 910

ČERVI 911

Roupi 911

Hlístice 911

PĚT OCHABLOSTÍ 911

PĚT ZPOMALENÍ 911

ZÁNĚTY 911

Akutní kožní vyrážka 911

Růže 912

ŽLOUTENKA 912

INFEKCE 912

Plané neštovice 912

Příušnice 912

CHVĚNÍ NOSNÍCH DÍREK 912

KŘEČE 913

Akutní 913

Chronické 913

JEDOVATOST V PLODU 913

FONTANELA 913

Propadlá fontanela 913

Vystoupilá fontanela 914

Pozdní uzavření fontanely 914

BÍLÉ SKVRNY NA PATŘE A NA JAZYKU 914

DLOUHÝ PENIS 914

### 6. DÍL

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ 915

ÚVOD 915

### 1. ČÁST

IDENTIFIKACE SYNDROMŮ

PODLE VNITŘNÍCH ORGÁNŮ 919

ÚVOD 919

### 91. KAPITOLA

SRDCE 921

NEDOSTATEK ČCHI SRDCE 921

SYNDROMY NEDOSTATKU JANGU SRDCE 921

Nedostatek jangu srdce 921

Nedostatek jangu srdce s hlenem 922

KOLAPS JANGU SRDCE 922

NEDOSTATEK KRVE SRDCE 922

NEDOSTATEK ČCHI SRDCE A KRVE SRDCE 922

SYNDROMY NEDOSTATKU JIN SRDCE 922

Nedostatek jin srdce 922

Nedostatek jin srdce s prázdnou horkostí 923

NEDOSTATEK ČCHI SRDCE A JIN SRDCE 923

NEDOSTATEK JAK JANGU SRDCE,

TAK JIN SRDCE 923

STAGNACE ČCHI SRDCE 923

VYŠLEHUJÍCÍ OHĚN SRDCE 924

SYNDROMY HLENU 924

Ohnivý hlen zneklidňující srdce 924

Hlen zakalující mysl 924

STÁZA KRVE SRDCE 924

BLOKÁDA CÉV SRDCE 925

PŘETÉKAJÍCÍ VODA V SRDCI 925

KALNÁ VLHKOST OBKLOPUJÍCÍ SRDCE 925

KOMBINOVANÉ SYNDROMY 925

**92. KAPITOLA****SLEZINA 927**

SYNDROMY NEDOSTATKU ČCHI SLEZINY 927

Nedostatek čchi sleziny 927

Nedostatek čchi sleziny s vlhkostí 927

Nedostatek čchi sleziny s hlenem 928

NEDOSTATEK JANGU SLEZINY 928

NEDOSTATEK KRVE SLEZINY 928

POKLES ČCHI SLEZINY 928

SLEZINA NEKONTROLUJÍCÍ KREV 928

SYNDROMY NEDOSTATKU JIN SLEZINY 929

Nedostatek jin sleziny 929

Nedostatek jin sleziny s prázdnou horkostí 929

CHLADNÁ VLHKOST VE SLEZINĚ 929

VLHKÁ HORKOST VE SLEZINĚ 929

HORKOST SLEZINY 930

HLEN BLOKUJÍCÍ STŘEDNÍ OHNIŠTĚ 930

JINOVÝ OHEŇ Z PRÁZDNOTY ŽALUDKU A SLEZINY  
A NEDOSTATKU PŮVODNÍ ČCHI 930

KOMBINOVANÉ SYNDROMY 930

Nedostatek čchi sleziny a žaludku 930

Nedostatek krve sleziny a srdce 931

Nedostatek čchi sleziny a plic 931

Nedostatek krve sleziny a jater 931

Zablokování sleziny vlhkostí

se stagnací jaterní čchi 931

**93. KAPITOLA****JÁTRA 923**

SYNDROMY STAGNACE ČCHI JATER 933

Stagnace čchi jater 933

Stagnující čchi jater obracející se v horkost 933

Stagnace čchi jater s hlenem 934

PROTICHŮDNĚ PROUDÍCÍ ČCHI JATER 934

STOUPAJÍCÍ JANG JATER 934

STÁZA KRVE JATER 934

VZHŮRU VÝŠLEHUJÍCÍ OHEŇ JATER 935

VLHKÁ HORKOST 935

Vlhká horkost v játrech 935

Vlhká horkost v játrech a žlučníku 935

VÍTR JATER 936

Krajní horkost rodící vítr 936

Stoupající jang jater rodící vítr 936

Oheň jater rodící vítr 936

Nedostatek krve jater rodící vítr 937

Vitr jater nesoucí v sobě hlen 937

SYNDROMY NEDOSTATKU KRVE JATER 937

Nedostatek krve jater 937

Nedostatek krve jater s hlenem 937

STAGNACE CHLADU V DRÁŽE JATER 938

SYNDROMY NEDOSTATKU JIN JATER 938

Nedostatek jin jater 938

Nedostatek jin jater s prázdnou horkostí 938

NEDOSTATEK ČCHI JATER 938

OHNIVÝ HLEN JATER 939

NEDOSTATEK JANGU JATER 939

KOMBINOVANÉ SYNDROMY 939

Protichůdně proudící čchi jater napadající slezinu 939

Protichůdně proudící čchi jater napadající žaludek 940

Oheň jater napadající plice 940

Nedostatek krve jater a srdce 940

**94. KAPITOLA****PLÍCE 941**

SYNDROMY NEDOSTATKU ČCHI PLIC 941

Nedostatek čchi plic 941

Nedostatek čchi plic s hlenem 941

NEDOSTATEK JANGU PLIC 942

SYNDROMY NEDOSTATKU JIN PLIC 942

Nedostatek jin plic 942

Nedostatek jin plic s prázdnou horkostí 942

Nedostatek jin plic s hlenem 942

NEDOSTATEK ČCHI PLIC A JIN PLIC 942

SUCHOST PLIC 943

NAPADENÍ PLIC VĚTREM 943

Napadení plic větrným chladem 943

Napadení plic větrnou horkostí 943

Napadení plic větrem-suchostí 943

Napadení plic větrem-vodou 944

HORKOST PLIC 944

SYNDROMY HLENU 944

Vlhkost-hlen v plicích 944

Chladný hlen v plicích 944

*Horký hlen v plicích* 945  
*Hlen-suchost v plicích* 945  
*Hlenovité tekutiny v plicích* 945

**STAGNACE ČCHI PLIC** 945

**KOLAPS ČCHI PLIC** 945

**KOMBINOVANÉ SYNDROMY** 946  
*Nedostatek čchi plic a srdce* 946

## 95. KAPITOLA

**LEDVINY** 947

**NEDOSTATEK ČCHI LEDVIN** 947

**SYNDROMY NEDOSTATKU JANGU LEDVIN** 947  
*Nedostatek jangu ledvin* 947  
*Nedostatek jangu ledvin, přetékající voda* 948

**SYNDROMY NEDOSTATKU JIN LEDVIN** 948  
*Nedostatek jin ledvin* 948  
*Nedostatek jin ledvin s prázdnou horkostí* 948  
*Nedostatek jin ledvin s vyšlehující prázdnou horkostí* 949  
*Nedostatek jin ledvin s hlenem* 949

**SYNDROMY NEDOSTATKU JANGU LEDVIN A JIN LEDVIN** 949

*Nedostatek jangu ledvin a jin ledvin – převaha nedostatku jin ledvin* 949  
*Nedostatek jangu ledvin a jin ledvin – převaha nedostatku jangu ledvin* 949

**NEPEVNÁ ČCHI LEDVIN** 950

**LEDVINY NENASÁVAJÍ ČCHI** 950

**NEDOSTATEK ESENCE LEDVIN** 950

**KOMBINOVANÉ SYNDROMY** 951  
*Nedostatek jin ledvin a jater* 951  
*Nedostatek jin ledvin a jater s prázdnou horkostí* 951  
*Disharmonie ledvin a srdce (nedostatek jin ledvin a srdce s prázdnou horkostí srdce)* 951  
*Nedostatek jin ledvin a plic* 951  
*Nedostatek jin ledvin a plic s prázdnou horkostí* 952  
*Nedostatek jangu ledvin a sleziny* 952

## 96. KAPITOLA

**TENKÉ STŘEVO** 953

**PLNÁ HORKOST V TENKÉM STŘEVĚ** 953

**BOLESTI ČCHI V TENKÉM STŘEVĚ** 953

**ZAUZLOVÁNÍ ČCHI TENKÉHO STŘEVA** 954

**PRÁZDNOTA A CHLAD TENKÉHO STŘEVA** 954

**ZAMOŘENÍ TENKÉHO STŘEVA ČERVY** 954

## 97. KAPITOLA

**ŽALUDEK** 955

**NEDOSTATEK ČCHI ŽALUDKU** 955

**PRÁZDNOTA A CHLAD ŽALUDKU (NEDOSTATEK JANGU ŽALUDKU)** 955

**SYNDROMY NEDOSTATKU JIN ŽALUDKU** 956  
*Nedostatek jin žaludku* 956  
*Nedostatek jin žaludku s prázdnou horkostí* 956

**NEDOSTATEK JIN ŽALUDKU A JANGU ŽALUDKU** 956

**STAGNACE ČCHI ŽALUDKU** 956

**STÁZA KRVE V ŽALUDKU** 957

**HORKOST ŽALUDKU** 957

**OHEŇ ŽALUDKU** 957

**OHNIVÝ HLEN ŽALUDKU** 957

**VLHKÁ HORKOST ŽALUDKU** 958

**CHLAD NAPADAJÍCÍ ŽALUDEK** 958

**ČCHI ŽALUDKU PROUDÍCÍ PROTICHŮDNĚ SMĚREM VZHŮRU** 958

**AKUMULACE POTRAVY V ŽALUDKU** 958

## 98. KAPITOLA

**ŽLUČNÍK** 959

**SYNDROMY VLHKÉ HORKOSTI** 959  
*Vlhká horkost ve žlučníku a játrech* 959  
*Vlhká horkost ve žlučníku* 959

**VLHKÝ CHLAD VE ŽLUČNÍKU** 960

**HORKOST ŽLUČNÍKU** 960

**PRÁZDNOTA ŽLUČNÍKU** 960

**STAGNACE VE ŽLUČNÍKU S HORKÝM HLENEM** 960

**KOMBINOVANÉ SYNDROMY** 961

## 99. KAPITOLA

**TLUSTÉ STŘEVO** 963

**VLHKÁ HORKOST V TLUSTÉM STŘEVĚ** 963

**SYNDROMY HORKOSTI** 963  
*Horkost v tlustém střevě* 963  
*Horkost blokující tlusté střevo* 964

**SYNDROMY CHLADU** 964  
*Chlad napadající tlusté střevo* 964  
*Chlad tlustého střeva* 964

**SUCHOST TLUSTÉHO STŘEVA** 964

**VLHKOST V TLUSTÉM STŘEVĚ** 964

**PRÁZDNOTA A CHLAD TLUSTÉHO STŘEVA** 965

**PRÁZDNOTA A VLHKOST TLUSTÉHO STŘEVA** 965

**KOLAPS TLUSTÉHO STŘEVA** 965

## 100. KAPITOLA

**MOČOVÝ MĚCHÝŘ** 967

**VLHKÁ HORKOST V MOČOVÉM MĚCHÝŘI** 967

**VLHKÝ CHLAD V MOČOVÉM MĚCHÝŘI** 967

**PRÁZDNOTA A CHLAD MOČOVÉHO MĚCHÝŘE** 968

## 2. ČÁST

**IDENTIFIKACE SYNDROMŮ PODLE ČCHI, KRVE A TĚLNÍCH TEKUTIN** 969

**ÚVOD** 969

## 101. KAPITOLA

**IDENTIFIKACE SYNDROMŮ PODLE ČCHI, KRVE, JANGU A JIN** 971

**ČCHI** 971

Nedostatek čchi 971

Pokles čchi 971

Kolaps čchi 971

Stagnace čchi 971

Protichůdný tok čchi 972

Zablokovaná čchi 972

**KREV** 972

Nedostatek krve 972

Stáza krve 972

Horkost krve 973

Suchost krve 973

Chlad krve 973

Ztráta krve 973

Kolaps krve 973

**JANG** 974

Nedostatek jangu 974

Kolaps jangu 974

Nestoupající čistý jang 974

**JIN** 974

Nedostatek jin 974

Nedostatek jin s prázdnotou horkostí 974

Kolaps jin 974

Neklesající kalná jin 974

**KOMBINOVANÉ SYNDROMY ČCHI, KRVE, JIN A JANGU** 974

Nedostatek jin i jangu 974

Nedostatek čchi i krve 975

Nedostatek čchi i jin 975

## 102. KAPITOLA

**IDENTIFIKACE SYNDROMŮ PODLE TĚLNÍCH TEKUTIN** 977

**NEDOSTATEK TĚLNÍCH TEKUTIN** 977

**OTOK** 977

**HLEN** 978

Vitr-hlen 978

Horký hlen 978

Chladný hlen 978

Vlhkost-hlen 978

Suchost-hlen 978

Čchi-hlen 978

Potrava-hlen 978

Hlen se stázou krve 979

Hlenovité tekutiny 979

Hlen pod kůží 979

Hlen v dráhách 979

Hlen matoucí srdce 979

Hlen v kloubech 979

Hlen ve žlučníku 979

Hlen v ledvinách 979

Šok-hlen 979

Vino-hlen 979

## 3. ČÁST

**IDENTIFIKACE SYNDROMŮ PODLE PATOGENNÍCH ČINITELŮ, ČTYŘ VRSTEV, ŠESTI ODDÍLŮ A TŘÍ OHNIŠTÍ** 981

**ÚVOD** 981

## 103. KAPITOLA

**IDENTIFIKACE SYNDROMŮ Z HLEDISKA PATOGENNÍCH ČINITELŮ** 985

**ÚVOD** 985

**VÍTR** 985

Vnější vítr 986

Vnitřní vítr 987

**CHLAD** 988

Vnější chlad 988

Vnitřní chlad 989

**LETNÍ VEDRO** 990

**VLHKOST 990**

Vnější vlhkost 991

Vnitřní vlhkost 992

**SUCHOST 992**

Vnější suchost 993

Vnitřní suchost 993

**OHEŇ 993****104. KAPITOLA****IDENTIFIKACE SYNDROMŮ****Z HLEDISKA ČTYŘ VRSTEV 995****ÚVOD 995****VRSTVA OCHRANNÉ ČCHI 996**

Větrná horkost 996

Letní vedro 996

Vlhká horkost 996

Suchá horkost 997

**VRSTVA ČCHI 997**

Horkost plic (horkost v hrudníku a na bránici) 997

Horkost žaludku 997

Suchá horkost (oheň) tenkého a tlustého střeva 997

Horkost žlučníku 998

Vlhká horkost v žaludku a slezině 998

**VRSTVA VYŽIVUJÍCÍ ČCHI 998**

Horkost ve vrstvě vyživující čchi 998

Horkost v osrdečníku 998

**VRSTVA KRVE 999**

Krajní horkost zneklidňující krev 999

Krajní horkost rozdmýchávající vítr 999

Prázdný vítr pohybující se uvnitř 999

Kolaps jin 999

Kolaps jangu 999

**ČTYŘI VRSTVY V KOSTCE 999****SKRYTÁ HORKOST 1001**

Typ šao-jangu 1004

Typ jang-mingu 1004

Typ šao-jin 1004

**SOUVISLOSTI MEZI ČTYŘMI VRSTVAMI,****ŠESTI ODDÍLY A TŘEMI OHNIŠTI 1004****105. KAPITOLA****IDENTIFIKACE SYNDROMŮ Z HLEDISKA ŠESTI****ODDÍLŮ 1007****ODDÍL TCHAJ-JANGU 1007**

Dráhové syndromy 1007

Orgánové syndromy 1008

**ODDÍL JANG-MINGU 1009**

Jangmingový dráhový syndrom 1009

Jangmingový orgánový syndrom 1009

**ODDÍL ŠAO-JANGU 1009****ODDÍL TCHAJ-JIN 1009****ODDÍL ŠAO-JIN 1010**

Transformace chladu 1010

Transformace horkosti 1010

**ODDÍL T'ÜE-JIN 1010****106. KAPITOLA****IDENTIFIKACE SYNDROMŮ****Z HLEDISKA TŘÍ OHNIŠTÍ 1011****HORNÍ OHNIŠTĚ 1011**

Větrná horkost v ochranné čchi plic 1011

Horkost v plicích (ve vrstvě čchi) 1011

Horkost v osrdečníku (ve vrstvě vyživující čchi) 1012

**STŘEDNÍ OHNIŠTĚ 1012**

Horkost v jang-mingu 1012

Vlhká horkost ve slezině 1012

**SPODNÍ OHNIŠTĚ 1012**

Horkost v ledvinách 1012

Horkost jater rozdmýchávající vítr 1012

Prázdný vítr jater 1012

**107. KAPITOLA****ZBYTKOVÝ PATOGENNÍ ČINITELE 1013****ÚVOD 1013****VZNIK ZBYTKOVÉHO PATOGENNÍHO****ČINITELE 1013****DIAGNOSTIKA A LÉČBA ZBYTKOVÉHO****PATOGENNÍHO ČINITELE 1015**

Jak se diagnostikuje? 1015

Typy zbytkového patogenního činitele 1015

Účinky zbytkového patogenního činitele 1015

Léčba zbytkového patogenního činitele 1015

**HLEN 1016**

Vlhkost-hlen v plicích 1016

Horký hlen v plicích 1016

**VLHKOST 1017**

Vlhkost v žaludku a slezině 1017

Vlhká horkost v žaludku a slezině 1017

Vlhká horkost ve žlučníku 1017

Vlhká horkost v uších 1017

Vlhká horkost v hlavě 1017

**HORKOST 1018***Horkost v plicích 1018**Horkost v plicích se suchostí 1018**Horkost v žaludku 1018**Jedovatá horkost v krčních mandlích 1019***SYNDROM ŠAO-JANGU 1019***Syndrom šao-jangu (šest oddílů) 1019**Horkost ve žlučníku (čtyři vrstvy) 1019***4. ČÁST****IDENTIFIKACE SYNDROMŮ Z HLEDISKA OSMERÉ OSNOVY, DVANÁCTI DRAH, OSMI MIMOŘÁDNÝCH DRAH A PĚTI PRVKŮ 1021****ÚVOD 1021****108. KAPITOLA****IDENTIFIKACE SYNDROMŮ Z HLEDISKA OSMERÉ OSNOVY 1023****ÚVOD 1023****POVRCH – NITRO 1024***Povrchové stavy 1024**Vnitřní stavy 1025***HORKOST – CHLAD 1025***Horké stavy 1025**Chladné stavy 1026**Kombinované stavy horkosti a chladu 1028***PLNOST – PRÁZDNOST 1029***Plné stavy 1030**Prázdné stavy 1030**Kombinované plné a prázdné stavy 1031***JIN – JANG 1031****109. KAPITOLA****IDENTIFIKACE SYNDROMŮ Z HLEDISKA DVANÁCTI DRAH 1033****PLÍCE 1033****TLUSTÉ STŘEVO 1033****ŽALUDEK 1034****SLEZINA 1034****SRDCE 1034****TENKÉ STŘEVO 1034****MOČOVÝ MĚCHÝŘ 1035****LEDVINY 1035****OSRDEČNÍK 1035****TROJITÝ OHŘÍVAČ 1035****ŽLUČNÍK 1036****JÁTRA 1036****110. KAPITOLA****IDENTIFIKACE SYNDROMŮ Z HLEDISKA OSMI MIMOŘÁDNÝCH DRAH 1037****ÚVOD 1037****ŘÍDÍCÍ DRÁHA (DUMAI) 1037****DRÁHA POČETÍ (RENMAI) 1038****ÚSTŘEDNÍ DRÁHA (CHONGMAI) 1038****KOMBINOVANÉ SYNDROMY DRÁHY POČETÍ A ÚSTŘEDNÍ DRÁHY 1039***Prázdnost dráhy početí a ústřední dráhy 1039**Nestabilita dráhy početí a ústřední dráhy 1039**Prázdnost a chlad dráhy početí a ústřední dráhy 1039**Stáza krve v dráze početí a ústřední dráze 1040**Stáza krve a vlhkost v dráze početí a ústřední dráze 1040**Plná horkost v dráze početí a ústřední dráze 1040**Prázdná horkost v dráze početí a ústřední dráze 1041**Vlhká horkost v dráze početí a ústřední dráze 1041**Stagnující horkost v dráze početí a ústřední dráze 1041**Plný chlad v dráze početí a ústřední dráze 1042**Prázdnost a chlad dělohy 1042**Vlhkost a hlen v děloze 1042**Stagnující chlad v děloze 1043**Horkost plodu 1043**Chlad plodu 1043**Krev proudící protichůdně směrem vzhůru po porodu 1043***OPASKOVÁ DRÁHA (DAIMAI) 1044****JINOVÁ PATNÍ DRÁHA (YINQIAOMAI) 1044****JANGOVÁ PATNÍ DRÁHA (YANGQIAOMAI) 1045****JINOVÁ PROPOJOVACÍ DRÁHA (YINWEIMAI) 1045****JANGOVÁ PROPOJOVACÍ DRÁHA (YANGWEIMAI) 1045****POZNÁMKY 1045****111. KAPITOLA**  
**IDENTIFIKACE SYNDROMŮ Z HLEDISKA PĚTI PRVKŮ 1047****ÚVOD 1047****SYNDROMY SPOJENÉ S CYKLEM ROZENÍ 1047***Dřevo nerodící oheň 1047**Oheň nerodící zemi 1048*

|                     |      |
|---------------------|------|
| Země nerodící kov   | 1048 |
| Kov nerodící vodu   | 1048 |
| Voda nerodící dřevo | 1048 |

#### SYNDROMY SPOJENÉ S CYKLEM POTLAČOVÁNÍ 1048

|                        |      |
|------------------------|------|
| Dřevo potlačující zemi | 1048 |
| Země potlačující vodu  | 1048 |
| Voda potlačující oheň  | 1048 |
| Oheň potlačující kov   | 1048 |
| Kov potlačující dřevo  | 1048 |

#### SYNDROMY SPOJENÉ S CYKLEM PONIŽOVÁNÍ 1048

|                       |      |
|-----------------------|------|
| Dřevo ponižující kov  | 1048 |
| Kov ponižující oheň   | 1049 |
| Oheň ponižující vodu  | 1049 |
| Voda ponižující zemi  | 1049 |
| Země ponižující dřevo | 1049 |

#### DODATKY 1051

|                      |      |
|----------------------|------|
| Dodatek 1 Kazuistika | 1053 |
|----------------------|------|

|                    |      |
|--------------------|------|
| Dodatek 2 Předpisy | 1065 |
|--------------------|------|

|                                                  |      |
|--------------------------------------------------|------|
| Dodatek 3 Historie diagnostiky v čínské medicíně | 1089 |
|--------------------------------------------------|------|

#### SLOVNÍČEK ČÍNSKÝCH POJMŮ 1099

#### LITERATURA 1105

#### ČÍNSKÁ CHRONOLOGIE 1107

#### REJSTRÍK 1109

#### FOTOGRAFICKÁ PŘÍLOHA 1174